Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2026/537

11.3.2026

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2026/537 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 10ης Μαρτίου 2026

σχετικά με την αποδέσμευση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στην ανακοίνωση που εξέδωσε στις 17 Σεπτεμβρίου 2020 με τίτλο «Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030 — Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας» (στο εξής: σχέδιο κλιματικών στόχων) ([1]), η Επιτροπή πρότεινε να αυξηθεί το επίπεδο κλιματικής φιλοδοξίας της Ένωσης με την αύξηση του στόχου για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % κάτω από τα επίπεδα του 1990 έως το 2030. Η πρόταση ανταποκρίνεται στη δέσμευση που αναλήφθηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 11ης Δεκεμβρίου 2019, με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» ([2]), σχετικά με την υποβολή ενός συνολικού σχεδίου για την ώθηση του στόχου της Ένωσης για το 2030 στο 55 % με υπεύθυνο τρόπο. Η εκτίμηση των επιπτώσεων που συνοδεύει το σχέδιο κλιματικών στόχων κατέδειξε ότι, προκειμένου να επιτευχθεί το αυξημένο επίπεδο φιλοδοξίας για το κλίμα, οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης θα έπρεπε να αυξηθούν σημαντικά σε σχέση με το επίπεδο του 32,5 %.

(2) Η οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([3])για την ενεργειακή απόδοση [στο εξής: αναδιατύπωση της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση (αναδιατυπωμένη ΟΕΑ)] άρχισε να ισχύει στις 10 Οκτωβρίου 2023, θεσπίζοντας δεσμευτικό στόχο της ΕΕ για μείωση κατά 11,7 % της κατανάλωσης πρωτογενούς και τελικής ενέργειας έως το 2030 και αυξάνοντας, κατά συνέπεια, σημαντικά το επίπεδο φιλοδοξίας για το 2030, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης και την επιτάχυνση της εφαρμογής της αρχής της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση στις αποφάσεις πολιτικής, σχεδιασμού και επενδύσεων, σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις τους.

(3) Το σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια ([4]), το οποίο εγκρίθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2025 στο πλαίσιο της συμφωνίας για καθαρή βιομηχανία ([5]), περιλαμβάνει βασικές δράσεις για τη μείωση του ενεργειακού κόστους στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις και για τη συμβολή στην οικοδόμηση μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης η οποία θα παρέχει ανταγωνιστικότητα, ασφάλεια, απανθρακοποίηση και δίκαιη μετάβαση. Το σχέδιο δράσης βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες και οκτώ βασικές δράσεις, συμπεριλαμβανομένης ειδικής δράσης για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας, με έμφαση στον ρόλο της ενεργειακής απόδοσης ως βασικού παράγοντα για την οικονομικά προσιτή ενέργεια, την απανθρακοποίηση και τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Για να δοθεί ώθηση στην ενεργειακή απόδοση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα στηρίξει τους παράγοντες της αγοράς και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην προώθηση μιας ενιαίας αγοράς για την ενεργειακή απόδοση.

([1]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030 — Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας» [COM(2020) 562 final], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52020DC0562.

([2]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» [COM(2019) 640 final], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52019DC0640.

([3]) Οδηγία (ΕΕ) 2023/1791 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Σεπτεμβρίου 2023, για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (ΕΕ L 231 της 20.9.2023, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

([4]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Σχέδιο δράσης για οικονομικά προσιτή ενέργεια — Απελευθέρωση της πραγματικής αξίας της Ενεργειακής μας Ένωσης με σκοπό τη διασφάλιση οικονομικά προσιτής, αποδοτικής και καθαρής ενέργειας για όλους τους Ευρωπαίους» [COM(2025) 79 final], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52025DC0079.

([5]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση» [COM(2025) 85 final], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52025DC0085.

(4) Η ανακοίνωση της Επιτροπής της 14ης Οκτωβρίου 2020 με τίτλο «Κύμα ανακαινίσεων για την Ευρώπη» ([6]) προσδιορίζει τον κτιριακό τομέα ως καίριας σημασίας όσον αφορά την επίτευξη των στόχων ενεργειακής απόδοσης για το 2030 και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Αυτό οφείλεται στη σημασία των κτιρίων, τα οποία αντιπροσωπεύουν περίπου το 40 % της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας της Ένωσης και το 36 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

(5) Η οδηγία (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([7]) για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων [στο εξής: αναδιατύπωση της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (αναδιατυπωμένη ΟΕΑΚ)] άρχισε να ισχύει στις 28 Μαΐου 2024 και αποσκοπεί στη διαρθρωτική ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων, με έμφαση στη στήριξη της ανακαίνισης των κτιρίων με τις χειρότερες επιδόσεις, στην καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας με την απόδοση προτεραιότητας στα ευάλωτα νοικοκυριά και στην επίτευξη ενός πλήρως απανθρακοποιημένου κτιριακού δυναμικού έως το 2050.

(6) Η ανακοίνωση για το σχέδιο REPowerEU του Μαΐου του 2022 ([8]), την οποία ακολούθησαν ο χάρτης πορείας για τον τερματισμό των ρωσικών εισαγωγών ενέργειας ([9]) και η πρόταση κανονισμού για τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού αερίου και τη βελτίωση της παρακολούθησης πιθανών ενεργειακών εξαρτήσεων ([10]), προσδιορίζει την ενεργειακή απόδοση και τις προσπάθειες εξοικονόμησης ενέργειας ως βασικούς πυλώνες των στόχων ενεργειακής ασφάλειας της ΕΕ για τη σημαντική μείωση της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα και την επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης.

(7) Στην έκθεση με τίτλο «Παγκόσμιες ενεργειακές επενδύσεις το 2025» του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας (στο εξής: ΔΟΕ) ([11]), υπογραμμίζεται ότι ο στόχος για διπλασιασμό του ρυθμού των βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης απαιτεί μεγαλύτερες πρόσθετες επενδύσεις. Ενώ οι επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση αυξάνονταν συνεχώς μεταξύ του 2015 και του 2022, ο ΔΟΕ διαπίστωσε ότι το 2023 η στήριξη της πολιτικής και της χρηματοδότησης είχε υποχωρήσει και η τάση αυτή επιβεβαιώθηκε το 2024. Ειδικότερα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση και τον εξηλεκτρισμό μειώθηκαν κατά 2 %, κυρίως λόγω της μειωμένης στήριξης πολιτικής σε ορισμένες αγορές και της επιβράδυνσης των πωλήσεων αντλιών θερμότητας. Συνολικά, ο ΔΟΕ έχει δηλώσει ότι, για να διπλασιαστεί ο ρυθμός των βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης, ο τρέχων ετήσιος ρυθμός επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση και στον εξηλεκτρισμό πρέπει να τριπλασιαστεί.

(8) Στην έκθεση του Mario Draghi με τίτλο «Στρατηγική ανταγωνιστικότητας για την Ευρώπη», υπενθυμίζονται οι τεράστιες χρηματοδοτικές ανάγκες της Ένωσης για την επίτευξη των στόχων πολιτικής της, οι οποίες ανέρχονται σε ελάχιστες ετήσιες πρόσθετες επενδύσεις ύψους 750 έως 800 δισεκατ. EUR ετησίως, καθώς και η ανάγκη αποτελεσματικής αξιοποίησης της δημόσιας χρηματοδότησης της ΕΕ για την τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων. Για τη στήριξη της κινητοποίησης ιδιωτικών επενδύσεων, η έκθεση Draghi διαπίστωσε την ανάγκη να ολοκληρωθεί η Ένωση Κεφαλαιαγορών, να αυξηθεί η χρηματοδοτική ικανότητα του τραπεζικού τομέα, η οποία θα περιλαμβάνει την αναζωογόνηση της τιτλοποίησης και την αξιολόγηση των υφιστάμενων ρυθμίσεων προληπτικής εποπτείας, και να μεταρρυθμιστεί ο προϋπολογισμός της ΕΕ προκειμένου να αυξηθεί η εστίαση και η αποτελεσματικότητά του, καθώς και να βελτιωθεί η μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων.

(9) Η κινητοποίηση επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση και η μόχλευση πρόσθετης ιδιωτικής χρηματοδότησης μέσω ειδικών μέτρων πολιτικής και χρηματοδότησης είναι πράγματι καίριας σημασίας προκειμένου να παρασχεθεί βοήθεια στα κράτη μέλη ώστε να επιτύχουν τους στόχους ενεργειακής απόδοσης για το 2030, να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, να διευκολυνθεί η μετάβαση σε ένα ενοποιημένο ενεργειακό σύστημα που θα παρέχει οικονομικά προσιτή και καθαρή ενέργεια σε όλους και να μειωθεί η πίεση που ασκείται στη ζήτηση ενέργειας και, ως εκ τούτου, στις τιμές της ενέργειας, ενώ παράλληλα θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα και τη βιωσιμότητα της οικονομίας της ΕΕ και θα συμβάλουν στη μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τις εισαγωγές ενέργειας.

([6]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Κύμα ανακαινίσεων για την Ευρώπη — οικολογικά κτίρια, θέσεις εργασίας, καλύτερη ζωή» [COM(2020) 662 final], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52020DC0662.

([7]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2024, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([8]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Σχέδιο REPowerEU» [COM(2022) 230 final], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483.

([9]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Χάρτης πορείας για τον τερματισμό των ρωσικών εισαγωγών ενέργειας» [COM(2025) 440 final], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0440&qid=1763125892091.

([10]) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σταδιακή κατάργηση των εισαγωγών ρωσικού φυσικού αερίου, τη βελτίωση της παρακολούθησης πιθανών ενεργειακών εξαρτήσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 [COM(2025) 828 final] [2025/0180(COD)], https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0828&qid=1750669110360.

([11]) Έκθεση του ΔΟΕ, «World Energy Investment 2025» (Παγκόσμιες ενεργειακές επενδύσεις το 2024), https://iea.blob.core.windows.net/assets/1c136349-1c31-4201-9ed7-1a7d532e4306/WorldEnergyInvestment2025.pdf.

(10) Στο άρθρο 30 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ [(ΕΕ) 2023/1791], αναγνωρίζεται η ανάγκη να παρασχεθεί επαρκής χρηματοδοτική και τεχνική υποστήριξη για μέτρα ενεργειακής απόδοσης και να αναπτυχθούν στοχευμένα μέτρα πολιτικής που θα επιτρέπουν την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση.

(11) Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι παράγοντες της αγοράς ενεργειακής απόδοσης, όπως οι εταιρείες ενεργειακών υπηρεσιών, οι ενεργειακές κοινότητες, οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας στον τομέα της ενέργειας και οι διαχειριστές συστημάτων διανομής, τα δίκτυα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, οι κτηματομεσιτικές εταιρείες, οι πάροχοι τεχνολογιών ενεργειακής απόδοσης και μηδενικών καθαρών εκπομπών, θα πρέπει να διαδραματίσουν καίριο ρόλο ως προς την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση μέσω της αξιοποίησης των οικονομικών οφελών των βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης όσον αφορά την εξοικονόμηση ενεργειακού κόστους και, ως εκ τούτου, να ενισχύσουν τις επιχειρηματικές προοπτικές για την ενεργειακή απόδοση.

(12) Για τη μόχλευση της συμμετοχής των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και την περαιτέρω κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, το 2024 η Επιτροπή δημιούργησε τον ευρωπαϊκό συνασπισμό για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης (στο εξής: συνασπισμός), στον οποίο συμμετείχαν ως ιδρυτικά μέλη τα κράτη μέλη της ΕΕ, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, με σκοπό τον προσδιορισμό συγκεκριμένων δράσεων για τη βελτίωση της ιδιωτικής χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης. Στόχοι του συνασπισμού είναι η δημιουργία ευνοϊκού κλίματος στην αγορά για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης και η αύξηση της ιδιωτικής χρηματοδότησης που απαιτείται προκειμένου να στηριχθεί η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την ενέργεια και το κλίμα για το 2030 και το 2050.

(13) Η κοινή έκθεση με τίτλο «Energy Efficiency Financing in Europe – An assessment of public spending for energy efficiency and the energy performance of buildings» (Χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης στην Ευρώπη — Αξιολόγηση των δημόσιων δαπανών για την ενεργειακή απόδοση εν γένει και την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων) ([12]), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 παράγραφος 17 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ [(ΕΕ) 2023/1791] και του άρθρου 9 παράγραφος 8 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑΚ [(ΕΕ) 2024/1275], αξιολογεί την τρέχουσα κατάσταση και την αποτελεσματικότητα της δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης στην Ευρώπη για τη μόχλευση πρόσθετων ιδιωτικών επενδύσεων. Στην κοινή έκθεση επισημαίνεται ότι οι επενδύσεις που απαιτούνται προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι ενεργειακής απόδοσης για το 2030 ανέρχονται σε 370 δισεκατ. EUR ετησίως για την περίοδο 2021-2030 και ότι το προβλεπόμενο επενδυτικό κενό όσον αφορά την επίτευξη των στόχων ενεργειακής απόδοσης ανέρχεται σε περίπου 170 δισεκατ. EUR ετησίως ([13]). Οι δημοσιονομικοί πόροι της ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση αυξήθηκαν κατά 62 % στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027, σε σύγκριση με την περίοδο 2014-2020, και κατά 491 % εάν ληφθεί υπόψη η συνεισφορά από το NextGenerationEU, η οποία από 26,5 δισεκατ. EUR ανήλθε σε 156,6 δισεκατ. EUR. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της αύξησης προέρχεται από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η κοινή έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι δημοσιονομικοί πόροι της ΕΕ και των κρατών μελών για την ενεργειακή απόδοση είναι θεμελιώδους σημασίας, παρότι αποτελούν μόνο ένα περιορισμένο μερίδιο, το οποίο αντιπροσωπεύει περίπου το 14,4 % των επενδυτικών αναγκών. Η έκθεση καταλήγει επίσης στο συμπέρασμα ότι η καταλυτική επίδραση της δημόσιας χρηματοδότησης θα πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως και περαιτέρω, με την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας δημοσιονομικής στήριξης, για την επίτευξη μεγαλύτερης εξοικονόμησης ενέργειας και την προσέλκυση περαιτέρω ιδιωτικών κεφαλαίων.

(14) Δεδομένης της περιορισμένης διαθεσιμότητας των δημόσιων πόρων, η χρήση τους θα πρέπει να στοχεύει στην ενίσχυση των επιχειρηματικών προοπτικών για την ενεργειακή απόδοση και, ως εκ τούτου, στην αντιμετώπιση των δυσλειτουργιών της αγοράς που εμποδίζουν την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, ενώ παράλληλα θα εστιάζει στην παροχή στήριξης σε ευάλωτες ομάδες για την αντιμετώπιση του υψηλού αρχικού κόστους. Επιπλέον, η περιορισμένη τυποποίηση των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης αποτελεί κρίσιμο εμπόδιο για την ευρείας κλίμακας ανάπτυξη ειδικών οικονομικών προσφορών και χρηματοδοτικών μέσων για την ενεργειακή απόδοση, με αποτέλεσμα να μην προσελκύονται ιδιώτες επενδυτές κεφαλαίου και φορείς της αγοράς. Ως εκ τούτου, παραμένει καίριας σημασίας η στήριξη της συγκέντρωσης, της συνδρομής για την ανάπτυξη έργων και των κοινών μεθοδολογιών, προκειμένου να αναπτυχθούν, να συγκεντρωθούν και να αποτιμηθούν οι επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, με σκοπό την περαιτέρω προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων.

(15) Καθώς τα νοικοκυριά που πλήττονται από ενεργειακή φτώχεια στερούνται ιδίων πόρων και έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε εμπορικά δάνεια, αντιμετωπίζουν εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε χρηματοδότηση για επενδύσεις. Ως εκ τούτου, τα εν λόγω νοικοκυριά χρειάζονται καινοτόμα δημόσια χρηματοδοτικά μέσα τα οποία συνδυάζουν διάφορες μορφές χρηματοδότησης που μπορούν να καταστήσουν δυνατή την πρόσβαση σε χρηματοδότηση υπό μορφή δανείων με μηδενικό έως χαμηλό επιτόκιο, δωρεάν χρηματοδότηση βάσει επιδόσεων —όπως συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης και χρηματοδότηση βάσει λογαριασμών— που επιτρέπει στα νοικοκυριά να έχουν πρόσβαση σε αρχική χρηματοδοτική στήριξη και να αποπληρώνουν την επένδυση ενώ παράλληλα κάνουν οικονομία στους λογαριασμούς ενέργειας, και άλλους καινοτόμους τύπους χρηματοδότησης. Οι ενεργειακές κοινότητες μπορούν επίσης να διαδραματίσουν ρόλο στη συγκέντρωση ιδιωτικών επενδύσεων σε λύσεις ενεργειακής απόδοσης κατά τρόπο πιο προσβάσιμο και οικονομικά προσιτό για τους πολίτες, τις τοπικές αρχές, τις ΜΜΕ και τα ευάλωτα νοικοκυριά.

(16) Τα μέτρα για τη μείωση τόσο των λογαριασμών ενέργειας όσο και της ενεργειακής φτώχειας, καθώς και τα μέτρα για τη στήριξη της ανακαίνισης των κτιρίων με τις χειρότερες επιδόσεις και την κάλυψη των αναγκών των ευάλωτων καταναλωτών αναμένεται να συμβάλουν θετικά στον στόχο της Επιτροπής για αύξηση της προσφοράς και της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή στέγαση.

([12]) Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης στην Ευρώπη: Αξιολόγηση των δημόσιων δαπανών για την ενεργειακή απόδοση εν γένει και την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων [COM(2026) 118].

([13]) IEA 2024 Energy Efficiency Report (Έκθεση του ΔΟΕ του 2024 για την ενεργειακή απόδοση), https://iea.blob.core.windows.net/assets/f304f2ba-e9a2-4e6d-b529-fb67cd13f646/EnergyEfficiency2024.pdf· και Bruegel, How to finance the European Union's building decarbonisation plan (Τρόποι χρηματοδότησης του σχεδίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απανθρακοποίηση των κτιρίων), πηγή: PB 12 2024.pdf.

(17) Ειδικά όσον αφορά τον κτιριακό τομέα, το μέσο ποσοστό ανακαίνισης που σημειώνεται στα κράτη μέλη της ΕΕ είναι επί του παρόντος υπερβολικά χαμηλό (δηλαδή κάτω από 1 %) για να διασφαλιστεί η έγκαιρη απανθρακοποίηση του κτιριακού δυναμικού. Η στήριξη της αύξησης των ποσοστών ανακαίνισης και της υιοθέτησης μέτρων ενεργειακής απόδοσης στις επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων μέσω κανονιστικών μέτρων, θα τονώσει τη συμμετοχή των ιδιωτών επενδυτών και των φορέων της αγοράς στην ανάπτυξη μιας ακμάζουσας αγοράς για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης.

(18) Η αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων για την ενεργειακή απόδοση απαιτεί την αναγνώριση των υφιστάμενων διαφορών μεταξύ των αγορών ενεργειακής απόδοσης, των χρηματοδοτικών πρακτικών και των κανονιστικών και υποστηρικτικών πλαισίων των κρατών μελών. Καθώς διαπιστώθηκε ότι οι διαφορετικές προκλήσεις σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο απαιτούν διαφορετικές προσεγγίσεις πολιτικής, ο συνασπισμός που έχει συσταθεί σε επίπεδο Ένωσης συμπληρώνεται από ειδικούς εθνικούς κόμβους με βάση στα κράτη μέλη. Στόχος είναι κάθε κόμβος να επικεντρωθεί σε συγκεκριμένη προσέγγιση με γνώμονα την αγορά για την επίτευξη ενεργειακής απόδοσης. Οι εθνικοί κόμβοι του συνασπισμού θα πρέπει να προωθήσουν την υιοθέτηση χρηματοδοτικών λύσεων σε εθνικό επίπεδο, συγκεντρώνοντας τα κατάλληλα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων αρχών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, και παρέχοντας συνεχή τεχνική υποστήριξη στις αρχές των κρατών μελών, ώστε να τις βοηθήσουν να αναπτύξουν λύσεις χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης σύμφωνα με τους στόχους και τις φιλοδοξίες πολιτικής τους. Ομοίως, η παρούσα σύσταση σχετικά με την αποδέσμευση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση θα πρέπει να προσαρμοστεί στις συγκεκριμένες εθνικές αγορές και πρακτικές χρηματοδότησης.

(19) Την άνοιξη του 2024 η Επιτροπή συγκάλεσε ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για την ενεργειακή απόδοση, στην οποία συμμετείχαν 150 Ευρωπαίοι πολίτες για να συζητήσουν τις προκλήσεις και τα οφέλη της ενεργειακής απόδοσης που έχουν τη μεγαλύτερη σημασία για τους ίδιους. Ως αποτέλεσμα των διαβουλεύσεών τους, οι πολίτες υπέβαλαν κατάλογο συγκεκριμένων συστάσεων οι οποίες θα τροφοδοτήσουν τις επικείμενες πρωτοβουλίες της Επιτροπής, τονίζοντας στις συστάσεις τους τον καίριο ρόλο που διαδραματίζει η στήριξη της χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης ([14]).

(20) Σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 10 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ [(ΕΕ) 2023/1791], η Επιτροπή οφείλει να παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη και στους παράγοντες της αγοράς σχετικά με τρόπους απελευθέρωσης των ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση. Η καθοδήγηση θα πρέπει να βοηθήσει τα κράτη μέλη και τους παράγοντες της αγοράς να αναπτύξουν και να υλοποιήσουν τις επενδύσεις τους στην ενεργειακή απόδοση, τόσο στο πλαίσιο των διαφόρων προγραμμάτων της Ένωσης όσο και εκτός αυτού, καθώς και να προτείνει κατάλληλους μηχανισμούς και καινοτόμες λύσεις χρηματοδότησης, με συνδυασμό επιχορηγήσεων, χρηματοδοτικών μέσων και συνδρομής για την ανάπτυξη έργων, με σκοπό την κλιμάκωση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών και τη χρήση των ενωσιακών προγραμμάτων ως καταλύτη για τη μόχλευση και την ενεργοποίηση ιδιωτικής χρηματοδότησης.

(21) Η παρούσα σύσταση συνοδεύεται από αναλυτικό παράρτημα, με παραδείγματα συγκεκριμένων δράσεων, μέτρων και κατευθυντήριων γραμμών για την εφαρμογή μέσω της θέσπισης συστημάτων χρηματοδότησης που μπορούν να αποδεσμεύσουν ιδιωτικές επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Τα κράτη μέλη και οι παράγοντες της αγοράς θα πρέπει:

1. **Να θεσπίσουν πλαίσιο μακροπρόθεσμης δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης για την ενεργειακή απόδοση**, αξιοποιώντας ιδίως τον ρόλο των εξειδικευμένων χρηματοδοτικών μηχανισμών ανακυκλούμενου χαρακτήρα και των δημόσιων εγγυήσεων, με σκοπό την αύξηση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για τις επενδύσεις. Αυτό το πλαίσιο στήριξης θα πρέπει να αποτελεί τον κορμό της ανάπτυξης πιστοδοτικών προϊόντων ενεργειακής απόδοσης και συστημάτων ιδιωτικής χρηματοδότησης και να βασίζεται σε ένα προβλέψιμο κανονιστικό πλαίσιο για την ενεργειακή απόδοση το οποίο θα διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη προβολή της πολιτικής και θα ενισχύει την εμπιστοσύνη των επενδυτών. Το πλαίσιο θα πρέπει επίσης να επωφελείται από τα ρυθμιστικά και φορολογικά κίνητρα, για την τόνωση των βελτιώσεων και των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης.

2. **Να συστήσουν ή να ενισχύσουν το εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή ισοδύναμους μηχανισμούς** σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο ως το ειδικό μέσο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε καθεστώτα δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης για την ενεργειακή απόδοση, συγκεντρώνοντας διαφορετικές χρηματοδοτικές ροές και διάφορα χρηματοδοτικά εργαλεία σε μία ενιαία οργανωτική δομή. Ο μηχανισμός αυτός αναμένεται να εξορθολογίσει την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, να συγκεντρώσει ισχυρές ροές επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης και να καταστήσει δυνατό τον συνδυασμό πολλαπλών ροών δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης σε μια ενιαία πράξη. Ο εν λόγω μηχανισμός θα μπορούσε να αξιοποιεί, μεταξύ άλλων, στοχευμένα χρηματοδοτικά προγράμματα, δημόσιες εγγυήσεις, χρηματοδοτικά μέσα, υποστήριξη τεχνικής βοήθειας, ομαδοποίηση πιστώσεων για σκοπούς τιτλοποίησης και συστήματα προεξοφλητικής χρηματοδότησης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και να συμβάλει στην απλούστευση των διαδικασιών, των κανόνων και των μεθοδολογιών που σχετίζονται με την ενεργειακή απόδοση, καθώς και στη βελτίωση της προβολής και της ευαισθητοποίησης όσον αφορά τα καθεστώτα χρηματοδοτικής στήριξης και τα οικονομικά κίνητρα για την ενεργειακή απόδοση. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

   — να αξιολογήσουν την κατάσταση των συστημάτων χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης στη χώρα τους· και

   — να καθορίσουν την κεφαλαιοποίηση του εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης που συστήνεται ή ενισχύεται.

([14]) Τελικές συστάσεις, Ομάδα Ευρωπαίων πολιτών για την ενεργειακή απόδοση, https://citizens.ec.europa.eu/document/download/52a3608d-662c-4b0e-b463-684a9dbef302_el?filename=ECP%20on%20Energy%20Efficiency_Final%20Recommendations%20by%20topic%20field%20and%20voting%20results.pdf.

3. **Να επεκτείνουν τα μακροπρόθεσμα χρηματοδοτικά μέσα και τις λύσεις μεικτής χρηματοδότησης.** Τα κράτη μέλη θα πρέπει να επανεξετάσουν το υφιστάμενο εθνικό χρηματοδοτικό πλαίσιο, με σκοπό τη θέσπιση και τη χρήση λύσεων μεικτής χρηματοδότησης που συνδυάζουν δάνεια με χαμηλό έως μηδενικό επιτόκιο με δημόσιες εγγυήσεις σε μία πράξη με διάφορα είδη επιχορηγήσεων — επιδοτήσεις επιτοκίου και προμηθειών εγγύησης, επιδοτήσεις κεφαλαίου, επιχορηγήσεις τεχνικής βοήθειας που μπορούν από κοινού να στηρίξουν την ανάπτυξη προσφορών ιδιωτικής χρηματοδότησης, χρηματοδοτικών προϊόντων και καινοτόμων χρηματοδοτικών μέσων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

   — να προσαρμόσουν τη συνδυασμένη στήριξη μέσω επιχορηγήσεων προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι και τα εμπόδια πρόσβασης σε χρηματοδότηση·

   — να μεγιστοποιήσουν τον ανακυκλούμενο χαρακτήρα των κεφαλαίων των χρηματοδοτικών μέσων για την ενεργειακή απόδοση με τον συνδυασμό συνιστώσας επιχορηγήσεων·

   — να στηρίξουν την ανάπτυξη ειδικών χρηματοδοτικών μέσων ενεργειακής απόδοσης· και

   — να μεγιστοποιήσουν τη χρήση των κονδυλίων και των προγραμμάτων του προϋπολογισμού της ΕΕ για την ανάπτυξη χρηματοδοτικών μέσων σε ευρεία κλίμακα.

4. **Να αναπτύξουν μηχανισμούς συνδρομής για την ανάπτυξη έργων και να στηρίξουν την ανάπτυξη «φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης» έργων ενεργειακής απόδοσης**. Εν προκειμένω περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες μίας στάσης που βοηθούν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις στην ανάπτυξη και τη συγκέντρωση επενδυτικών έργων ενεργειακής απόδοσης, υπερΕΕΥ (εταιρειών ενεργειακών υπηρεσιών), ενεργειακών κοινοτήτων, μηχανισμών συνδρομής για την ανάπτυξη έργων και άλλων φορέων ανάπτυξης έργων. Οι φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης θα πρέπει να υποστηρίζονται για να αποκτήσουν κρίσιμο μέγεθος, προκειμένουν να δημιουργηθεί μια ισχυρή δεξαμενής επενδύσεων με δυνατότητα τραπεζικής χρηματοδότησης. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να κάνουν χρήση της στήριξης της ΕΕ, για παράδειγμα μέσω του μηχανισμού «Ευρωπαϊκή Υποστήριξη Τοπικής Ενέργειας» (ELENA), για τη δημιουργία εθνικών ή περιφερειακών μηχανισμών τεχνικής συνδρομής και βοήθειας για την ανάπτυξη έργων.

5. **Να συμμετέχουν ενεργά στον ευρωπαϊκό συνασπισμό για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης, με σκοπό την προώθηση στενότερης και αποτελεσματικής συνεργασίας με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα**. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη εθνικών κόμβων, τον καθορισμό των εντολών και των προγραμμάτων εργασίας τους. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

   — να δημιουργήσουν συμπράξεις οι οποίες θα βοηθήσουν τις εμπορικές τράπεζες να αξιοποιήσουν καλύτερα τα οικονομικά παράλληλα οφέλη των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης· και

   — να υποστηρίξουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην προσφορά φιλικών προς τον πελάτη επιλογών χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση και να τους ζητήσουν την εν λόγω προσφορά.

6. **Να αξιοποιήσουν με τον βέλτιστο τρόπο τα φορολογικά κίνητρα για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση**. Βασικές προτεραιότητες θα πρέπει να είναι η κατάργηση των φορολογικών μέτρων και των επιδοτήσεων που αποθαρρύνουν τις επενδύσεις σε βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης, για παράδειγμα, εκείνων που εγκλωβίζουν σε τεχνολογίες με βάση τα ορυκτά καύσιμα και τεχνολογίες χαμηλής ενεργειακής απόδοσης, και η αποφυγή φορολογικών μέτρων τα οποία στοχεύουν, με υψηλότερες φορολογικές επιβαρύνσεις, τα οικονομικά παράλληλα οφέλη των βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν θετικά φορολογικά κίνητρα και μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης.

7. **Να προωθήσουν την ανάπτυξη και την υιοθέτηση πιστοδοτικών προϊόντων ενεργειακής απόδοσης και ιδιωτικής χρηματοδότησης μέσω συμβάσεων πίστωσης**. Αυτές οι συμβάσεις περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ενεργειακής απόδοσης και τα δάνεια ανακαίνισης, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης δημόσιων εγγυήσεων, άλλων μέτρων ελαχιστοποίησης των κινδύνων, φορολογικών κινήτρων, ενίσχυσης του ρόλου του τομέα λιανικής τραπεζικής και αποτίμησης της εξοικονόμησης ενέργειας στις αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας. Σύμφωνα με την αναδιατυπωμένη ΟΕΑ [(ΕΕ) 2023/1791], διασφαλίζουν ότι τα πιστοδοτικά προϊόντα ενεργειακής απόδοσης προσφέρονται ευρέως και χωρίς διακρίσεις από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα —πράγμα που σημαίνει ότι προωθούνται έναντι των παραδοσιακών χρηματοπιστωτικών προϊόντων όταν αυτό είναι προς το βέλτιστο συμφέρον των δυνητικών πελατών— και είναι ορατά και προσβάσιμα στους καταναλωτές, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης από τρίτους φορείς και δημόσιες αρχές. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

   — να παράσχουν τη δυνατότητα στις ενώσεις συνιδιοκτητών να συνάπτουν δάνεια από κοινού για τη χρηματοδότηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης· και

   — να παράσχουν τεχνική συνδρομή και συμβουλές στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με σκοπό οι υπάλληλοι που είναι αρμόδιοι για τα δάνεια να αναπτύξουν αναγκαίες ικανότητες εμπορικής προώθησης των προϊόντων ενεργειακής απόδοσης.

   Οι παράγοντες της αγοράς θα πρέπει:

   — να αναπτύξουν και να διαθέσουν στο εμπόριο πιστοδοτικά προϊόντα ενεργειακής απόδοσης· και

   — να παράσχουν φιλικές προς τον πελάτη λύσεις χρηματοδότησης και δανειοδότησης για την ενεργειακή απόδοση σύμφωνα με το άρθρο 30 της ΟΕΑ.

8. **Να καταστήσουν δυνατή τη θέσπιση του αναγκαίου κανονιστικού πλαισίου και να υποστηρίξουν την ανάπτυξη καινοτόμων καθεστώτων χρηματοδότησης.** Θα πρέπει να αναπτυχθούν καθεστώτα όπως η χρηματοδότηση επί των φόρων και η χρηματοδότηση βάσει λογαριασμών ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις αρμόδιες δημόσιες αρχές να χρησιμοποιούν φόρους και άλλες χρεώσεις ως μέσα αποπληρωμής χρέους, με συμμετοχή των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας και των διανομέων ενέργειας στη χρηματοδότηση των μέτρων ενεργειακής απόδοσης και με τη δυνατότητα αποπληρωμής του χρέους μέσω λογαριασμών ενέργειας. και καθιστώντας δυνατή τη σύνδεση του χρέους με το ακίνητο και τη μεταβίβασή του μαζί με την κυριότητα του ακινήτου. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει:

— να αξιολογήσουν αν το εθνικό πλαίσιο επιτρέπει την ανάπτυξη συστημάτων χρηματοδότησης επί των φόρων και βάσει λογαριασμών·

— να θεσπίσουν το δικαίωμα των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας στον τομέα της ενέργειας να παρέχουν χρηματοδότηση για την ενεργειακή απόδοση·

— να καθορίσουν διαδικασίες για την εξασφάλιση της αποπληρωμής μέσω φόρων ακίνητης περιουσίας και τη μεταβίβαση του χρέους μαζί με την κυριότητα·

— να εξασφαλίσουν επαρκείς ταμειακές ροές στους φορείς υλοποίησης (π.χ. επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, ΕΕΥ) και/ή να δημιουργήσουν εθνικά ή τοπικά ταμεία εγγυήσεων και στήριξης για την επίτευξη ευρείας κλίμακας.

Οι παράγοντες της αγοράς θα πρέπει:

— να αναπτύξουν και να διαθέσουν στο εμπόριο συστήματα χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών για την ενεργειακή απόδοση, ευνοώντας τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων κοινής ωφελείας στον τομέα της ενέργειας και εταιρειών ενεργειακών υπηρεσιών.

9. **Να άρουν τους φραγμούς και να αυξήσουν τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης μέσω συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και να προωθήσουν την ανάπτυξη μιας αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών**. Στα παραδείγματα περιλαμβάνονται η στήριξη βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης μέσω επιχειρησιακών δαπανών (OPEX), η άρση των διοικητικών εμποδίων και φραγμών στην ανάπτυξη της αγοράς ΕΕΥ, η μόχλευση μέσων που βασίζονται στις επιδόσεις, όπως οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, και άλλες καινοτόμες λύσεις ενεργειακών υπηρεσιών. Τα κράτη μέλη και οι παράγοντες της αγοράς:

— να χρησιμοποιήσουν την ενωσιακή και εθνική δημόσια δημοσιονομική στήριξη για την ανάπτυξη της αγοράς των ΕΕΥ, διευκολύνοντας τη χρηματοδότηση των ΕΕΥ και των φορέων ειδικού σκοπού για την ενεργειακή απόδοση·

— να προαγάγουν τον ρόλο των ΕΕΥ και τους νέους τρόπους σύναψης συμβάσεων, όπως το μοντέλο της «ενεργειακής απόδοσης ως υπηρεσίας» και οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, ως πυλώνα της εθνικής πολιτικής για την ενεργειακή απόδοση·

— να προωθήσουν την επικαιροποίηση των νομοθετικών πλαισίων και των δημόσιων διαγωνισμών, με σκοπό τη ρητή αναγνώριση και τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των ΕΕΥ και της σύναψης συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης· και

— να στηρίξουν την ανάπτυξη προηγμένων υποδομών μέτρησης οι οποίες θα μπορούν να παρακολουθούν αυτόματα τόσο τις ροές ενέργειας όσο και την εξοικονόμηση ενέργειας.

Οι παράγοντες της αγοράς θα πρέπει:

— να αξιοποιήσουν τη δημόσια στήριξη και την ενιαία αγορά της ΕΕ για την προώθηση μιας δυναμικής αγοράς για την ενεργειακή απόδοση ως υπηρεσία, μεταξύ άλλων και πέραν των εσωτερικών συνόρων της ΕΕ· και

— να αναπτύξουν εταιρικές σχέσεις μεταξύ παρόχων τεχνολογίας, διανομέων ενέργειας, εταιρειών ενεργειακών υπηρεσιών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

10. **Να αναπτύξουν δημόσιες εγγυήσεις και άλλα εργαλεία ελαχιστοποίησης των κινδύνων, με σκοπό την αύξηση της πρόσβασης σε ιδιωτική χρηματοδότηση για την ενεργειακή απόδοση** Αυτά είναι καίριας σημασίας για τη βελτίωση της επιχειρηματικής σκοπιμότητας της ενεργειακής απόδοσης μέσω της μείωσης του συνολικού επενδυτικού κινδύνου, της παροχής στήριξης πιστωτικής ενίσχυσης για την αύξηση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για συγκεκριμένες αγορές και τμήματα του πληθυσμού, καθώς και μέσω της στήριξης πιο ανταγωνιστικών επιτοκίων. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίσουν τους κινδύνους και τις δυσκολίες ανά χώρα όσον αφορά την πρόσβαση των συμμετεχόντων στην αγορά σε χρηματοδότηση·

11. **Να προωθήσουν ευκαιρίες αναχρηματοδότησης και να προωθήσουν την ανάπτυξη της δευτερογενούς αγοράς ενεργειακής απόδοσης**, σε συνεργασία με ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα Οι εν λόγω μηχανισμοί θα μπορούσαν να στηρίξουν συστήματα προεξοφλητικής χρηματοδότησης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων για τις συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης των ΕΕΥ, να ομαδοποιήσουν εισπρακτέες απαιτήσεις ενεργειακής απόδοσης από διαφορετικές πηγές δανεισμού για σκοπούς τιτλοποίησης και να διευκολύνουν τη δημιουργία υπερΕΕΥ ή παρόμοιων δομών οι οποίες θα μεσολαβούν μεταξύ ΕΕΥ και θεσμικών επενδυτών. Επιπλέον, τα κράτη μέλη και οι παράγοντες της αγοράς θα πρέπει:

— να προωθήσουν την ανάπτυξη της αγοράς πράσινων ομολόγων στο εθνικό τους πλαίσιο· και

— να καθιερώσουν και να ενισχύσουν τον ειδικό διάλογο με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σχετικά με την ανάπτυξη δευτερογενούς αγοράς για την ενεργειακή απόδοση· και

— να στηρίξουν τη δημιουργία ειδικών μηχανισμών αναχρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης.

12. **Να βελτιώσουν τη συλλογή δεδομένων σχετικών με την ενεργειακή απόδοση.** Εν προκειμένω περιλαμβάνονται δεδομένα που αφορούν τις οικονομικές επιδόσεις των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης και δεδομένα που στηρίζουν τα μέτρα παρακολούθησης και επαλήθευσης της εξοικονόμησης ενέργειας. Τα κράτη μέλη και οι παράγοντες της αγοράς θα πρέπει να στηρίξουν την ανάπτυξη, την εναρμόνιση, την τυποποίηση και την απλούστευση των μεθοδολογιών αξιολόγησης έργων, όπως η αποτίμηση των μη ενεργειακών οφελών και τα μέτρα παρακολούθησης και επαλήθευσης της εξοικονόμησης ενέργειας που είναι καίριας σημασίας για την αύξηση της εμπιστοσύνης και της βεβαιότητας των επενδυτών, και διασφαλίζουν τη χρηματική αξία της εξοικονόμησης ενέργειας ως εμπορεύσιμου αγαθού.

Κατά την εφαρμογή της παρούσας σύστασης, τα κράτη μέλη και οι παράγοντες της αγοράς θα πρέπει να λάβουν δεόντως υπόψη το παράρτημα της παρούσας σύστασης, το οποίο περιέχει αναλυτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής και χρηματοδότησης για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, συμπεριλαμβανομένων ειδικών συνιστώμενων δράσεων, αιτιολογημένου ιστορικού και παραδειγμάτων επιτυχούς χρήσης.

Βρυξέλλες, 10 Μαρτίου 2026.

Για την Επιτροπή
Dan JØRGENSEN
Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Το παρόν παράρτημα της σύστασης της Επιτροπής σχετικά με την αποδέσμευση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση (στο εξής: σύσταση) περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής και χρηματοδότησης για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση. Προσδιορίζει τα βασικά μέτρα και παρέχει παραδείγματα επιτυχημένων περιπτώσεων, με στόχο τη στήριξη των κρατών μελών στη θέσπιση συγκεκριμένων δράσεων και χρηματοδοτικών συστημάτων.

Τα μέτρα αυτά διαρθρώνονται σε δύο τμήματα, σύμφωνα με τους δύο αλληλένδετους μοχλούς αποδέσμευσης ιδιωτικών επενδύσεων:

1) την ενεργοποίηση και τη συγκέντρωση της ζήτησης για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης·

2) τη βελτίωση των χρηματοδοτικών προσφορών για την ενεργειακή απόδοση, την ελαχιστοποίηση των κινδύνων που ενέχουν οι επενδύσεις και τις ευκαιρίες αναχρηματοδότησης.

Η πρώτη ενότητα αφορά τις συστάσεις 2 έως 6 του κυρίως κειμένου, ενώ η δεύτερη αφορά τις συστάσεις 7 έως 12. Η **πρώτη σύσταση** σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μακροπρόθεσμης δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης για την ενεργειακή απόδοση αποτελεί προϋπόθεση για την ανάπτυξη πρόσθετων δράσεων ικανών να κινητοποιήσουν περαιτέρω ιδιωτικές επενδύσεις και για τις επιχειρηματικές προοπτικές της ενεργειακής απόδοσης συνολικά.

Δεδομένων των υφιστάμενων διαφορών όσον αφορά το κανονιστικό πλαίσιο και τη διακυβέρνηση μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και των διαφορετικών χρηματοδοτικών πρακτικών τους για την ενεργειακή απόδοση και την ανάπτυξη προσφορών ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση, οι συστάσεις του παρόντος παραρτήματος θα πρέπει να προσαρμοστούν στο συγκεκριμένο εθνικό και περιφερειακό πλαίσιο ενεργειακής απόδοσης και διακυβέρνησης κάθε κράτους μέλους.

Για την κατάρτιση της σύστασης, και στο πλαίσιο της σχετικής κοινής έκθεσης για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης στην Ευρώπη —μιας αξιολόγησης των δημόσιων δαπανών για την ενεργειακή απόδοση, η Επιτροπή, με την υποστήριξη των εθνικών αρχών, εντόπισε και αξιολόγησε περισσότερα από 400 συστήματα δημόσιας χρηματοδότησης για τη στήριξη επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων συστημάτων που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ ([1]). Σύμφωνα με την κοινή έκθεση, για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν κυρίως μη επιστρεπτέες μορφές συστημάτων χρηματοδότησης. Λιγότερο συνηθισμένες είναι οι εναλλακτικές λύσεις οι οποίες εστιάζουν σε επιστρεπτέες μορφές μηχανισμών χρηματοδότησης, που παρουσιάζουν μεγαλύτερες δυνατότητες προσέλκυσης ιδιωτικών επενδύσεων. Στην κοινή έκθεση επισημαίνεται ότι οι επενδύσεις που απαιτούνται προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι ενεργειακής απόδοσης για το 2030 ανέρχονται σε 370 δισεκατ. EUR ετησίως για την περίοδο 2021-2030 και ότι το προβλεπόμενο επενδυτικό κενό όσον αφορά την επίτευξη των στόχων ενεργειακής απόδοσης ανέρχεται σε περίπου 170 δισεκατ. EUR ετησίως. Αυτό πρέπει να συσχετιστεί με τους δημοσιονομικούς πόρους της ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, οι οποίοι αυξήθηκαν κατά 491 % στο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 σε σύγκριση με την περίοδο 2014-2020, δηλαδή από 26,5 σε 156,6 δισεκατ. EUR, με το μεγαλύτερο μέρος αυτής της αύξησης να προέρχεται από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Η έκθεση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι δημοσιονομικοί πόροι που διαθέτουν οι ΕΕ και τα κράτη μέλη για την ενεργειακή απόδοση είναι θεμελιώδους σημασίας, αλλά μπορούν να καλύψουν μόνο ένα περιορισμένο ποσοστό (14,4 %) του επενδυτικού κενού. Ως εκ τούτου, η καταλυτική επίδραση της δημόσιας χρηματοδότησης θα πρέπει να αξιοποιηθεί στο έπακρο, μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς της, με στόχο την επίτευξη μεγαλύτερης εξοικονόμησης ενέργειας και την προσέλκυση περαιτέρω ιδιωτικών κεφαλαίων.

2. **ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ**

Η ενεργοποίηση και η συγκέντρωση της επενδυτικής ζήτησης αποτελεί το βασικό εφαλτήριο όσον αφορά την κινητοποίηση ιδιωτικής χρηματοδότησης για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν ισχυρές επενδυτικές ροές και να τονωθεί η ζήτηση ενεργειακής απόδοσης, ώστε να αυξηθεί η ελκυστικότητα των εν λόγω μέσων για τους ιδιώτες επενδυτές. Τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην ενεργοποίηση και τη συγκέντρωση της ζήτησης για επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση. Το κεφάλαιο που ακολουθεί αφορά τις συστάσεις 2 έως 6 του κυρίως κειμένου.

2.1. **Σύσταση 2: Σύσταση ή ενίσχυση του εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης ή ισοδύναμων μηχανισμών**

Η συγκέντρωση διαφόρων χρηματοδοτικών ροών και τεχνικής και οικονομικής βοήθειας σε ένα εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή σε ισοδύναμο μηχανισμό, όπως οι εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες, είναι καίριας σημασίας για τη στήριξη της εφαρμογής των μέτρων ενεργειακής απόδοσης και την επίτευξη των συνεισφορών των κρατών μελών στους στόχους ενεργειακής απόδοσης της ΕΕ για το 2030. Το ταμείο αυτό μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση του εθνικού συντονισμού και της κεντρικής χρηματοδοτικής στήριξης, στη συγκέντρωση εμπειρογνωσίας σχετικά με τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης, στη διευκόλυνση του συνδυασμού διαφόρων συστημάτων χρηματοδότησης και πηγών δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης και στην καλύτερη συγκέντρωση των επενδυτικών ροών, μέσω της ευθυγράμμισης των κανόνων επιλεξιμότητας, παρακολούθησης και επαλήθευσης.

([1]) Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης στην Ευρώπη: Αξιολόγηση των δημόσιων δαπανών για την ενεργειακή απόδοση εν γένει και την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων [COM(2026) 118].

Ο ρόλος του εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης ως συμβολή στους στόχους ενεργειακής απόδοσης της ΕΕ καθορίζεται στο άρθρο 30 της αναδιατυπωμένης οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση (στο εξής: ΟΕΑ) ([2]). Το άρθρο 30 της ΟΕΑ προβλέπει επίσης τη δυνατότητα εκπλήρωσης ορισμένων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης μέσω χρηματοδοτικής συνεισφοράς στο εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης ([3]).

Το 2024, 16 από τα 27 κράτη μέλη διέθεταν εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή παρόμοιο φορέα ([4]). Ωστόσο, οι εν λόγω εθνικοί μηχανισμοί χρηματοδότησης διαφέρουν σημαντικά όσον αφορά τον όγκο της χρηματοδότησης και το είδος της παρεχόμενης χρηματοδοτικής στήριξης, ενώ πολλοί είναι αδρανείς ή δεν αξιοποιούνται επαρκώς.

Η σύσταση ή η επανεκκίνηση ενός εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης ή παρόμοιου ταμείου αποτελεί βασικό βήμα προς τη βελτίωση του εθνικού χρηματοδοτικού πλαισίου και την αποδέσμευση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση. Η ειδική αυτή οντότητα μπορεί να ενισχύσει τον συντονισμό και τη συγκέντρωση χρηματοδοτικών μέσων και μηχανισμών, συγκεντρώνοντας δημόσιους πόρους και αναπτύσσοντας λύσεις μεικτής χρηματοδότησης, ώστε να αξιοποιηθεί ο συνδυασμός επιχορηγήσεων και δανείων για συγκεκριμένες επενδύσεις. Επιπλέον, με τη συγκέντρωση τεχνικής και οικονομικής εμπειρογνωσίας, το εν λόγω ταμείο μπορεί να παρέχει υποστήριξη τεχνικής βοήθειας για μεγάλης κλίμακας έργα ενεργειακής απόδοσης και πιλοτικές καινοτόμες λύσεις χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση.

Ένα βασικό εμπόδιο στην ανάπτυξη μεικτής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση είναι η έλλειψη συντονισμού μεταξύ των προγραμμάτων επιχορηγήσεων και των χρηματοδοτικών μέσων, όπως τα ευνοϊκά δάνεια, οι δημόσιες εγγυήσεις ή άλλες λύσεις ελαχιστοποίησης των κινδύνων. Οι επιχορηγήσεις συχνά παραγκωνίζουν άλλα χρηματοδοτικά μέσα, ιδίως όταν τα όρια μεταξύ των μη επιστρεπτέων και των επιστρεπτέων μηχανισμών στήριξης δεν είναι σαφώς καθορισμένα. Η συγκέντρωση πόρων και εμπειρογνωσίας σε μία, νέα ή υφιστάμενη, οντότητα σε εθνικό επίπεδο μπορεί να καταστήσει δυνατό τον καλύτερο συντονισμό των διαφόρων χρηματοδοτικών ροών, μεταξύ άλλων με την ευθυγράμμιση των κανόνων και των διαδικασιών για την αξιολόγηση της επιλεξιμότητας των μέτρων, την παρακολούθηση, καθώς και την επαλήθευση της εξοικονόμησης ενέργειας που επιτυγχάνεται. Σε πολλές περιπτώσεις, η βελτίωση και η απλούστευση των εθνικών πλαισίων στήριξης επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης μπορούν να μειώσουν το κόστος συναλλαγών, να αυξήσουν τη διαφάνεια και να παράσχουν μακροπρόθεσμη προβολή στους συμφεροντούχους του κλάδου και στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην εθνική αγορά ενεργειακής απόδοσης, καθιστώντας ελκυστικότερες τις επιχειρηματικές προοπτικές της ενεργειακής απόδοσης.

Επιπλέον, η συγκέντρωση εμπειρογνωσίας για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης σε ένα εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης μπορεί να ενισχύσει τον συντονισμό στη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης και τη συνεργασία με ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Μπορεί επίσης να παράσχει στοχευμένη ανατροφοδότηση στους εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς χάραξης πολιτικής σχετικά με την αύξηση των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης. Ο ρόλος του εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης στον συντονισμό και στη συλλογή πληροφοριών συμβαδίζει με την προώθηση εταιρικών σχέσεων σε εθνικό επίπεδο μεταξύ δημόσιων αρχών, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και του κλάδου της ενεργειακής απόδοσης, με σκοπό τον καλύτερο συντονισμό των δημόσιων κινήτρων και των καθεστώτων στήριξης με τις λύσεις ιδιωτικής χρηματοδότησης. Οι εν λόγω εταιρικές σχέσεις μπορούν επίσης να δημιουργηθούν μέσω των εθνικών κόμβων που συστήνονται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού συνασπισμού για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης ([5]).

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για τη στήριξη της συγκέντρωσης των χρηματοδοτικών ροών ενεργειακής απόδοσης και της χρηματοδοτικής εμπειρογνωσίας είναι οι εξής:

— **Αξιολόγηση της κατάστασης των συστημάτων χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης** στη χώρα, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η αύξηση της συγκέντρωσης των χρηματοδοτικών πόρων και ο συντονισμός της δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης μπορούν να μειώσουν το κόστος συναλλαγών, αυξάνοντας παράλληλα την ελκυστικότητα και την προβολή των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης για τους ιδιώτες επενδυτές.

([2]) Ως εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης, όπως θεσπίζεται στο άρθρο 30 παράγραφος 12 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ, ορίζεται η οντότητα που στηρίζει την εθνική εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης και επιτυγχάνει την εθνική συνεισφορά στους στόχους ενεργειακής απόδοσης της ΕΕ για το 2030.

([3]) Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που μπορούν τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν την επιλογή της χρηματοδοτικής συνεισφοράς, ανατρέξτε στη σύσταση της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 30 όσον αφορά τα εθνικά ταμεία ενεργειακής απόδοσης, τη χρηματοδότηση και την τεχνική υποστήριξη της οδηγίας (ΕΕ) 2023/1791 για την ενεργειακή απόδοση (Αναδιατυπωμένη ΟΕΑ) (ΕΕ C, C/2023/1553, 19.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1553/oj), η οποία παρέχει περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τις επιλογές πολιτικής για τη σύσταση εθνικών ταμείων ενεργειακής απόδοσης και τις επιλογές χρηματοδοτικής συνεισφοράς στο εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης για την εκπλήρωση μέρους των υποχρεώσεων ενεργειακής απόδοσης.

([4]) Τα 16 κράτη μέλη που έχουν συστήσει εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης ή παρόμοιο φορέα είναι η Βουλγαρία, η Τσεχία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Κροατία, η Ιταλία, η Ιρλανδία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία, η Ρουμανία, η Σλοβενία και η Σλοβακία.

([5]) Ο Ευρωπαϊκός Συνασπισμός για τη Χρηματοδότηση της Ενεργειακής Απόδοσης είναι μια πρωτοβουλία της Επιτροπής, στην οποία συμμετέχουν χώρες της ΕΕ, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και σχετικοί συμφεροντούχοι, με σκοπό τον προσδιορισμό δράσεων για τη συγκεκριμένη βελτίωση της ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση. Για περισσότερες πληροφορίες: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/financing/european-energy-efficiency-financing-coalition_el.

— **Σύσταση εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης ή παρόμοιου φορέα ή ενίσχυση του υφιστάμενου**. Το ταμείο θα πρέπει να λάβει σαφή εντολή να κινητοποιήσει χρηματοδότηση για την ενεργειακή απόδοση σε διάφορους τομείς, μεταξύ άλλων για την ανακαίνιση του υφιστάμενου αποθέματος κατοικιών και την αναπροσαρμογή της χρήσης κτιρίων ώστε να καταστούν ενεργειακά αποδοτικά έργα στέγασης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη δημιουργία ειδικής δομής η οποία θα διαθέτει ειδική εντολή για την κινητοποίηση επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, στο πλαίσιο των υφιστάμενων φορέων που προωθούν επενδύσεις κεφαλαίου ή εκτός αυτού, με σκοπό τη διαχείριση της ενωσιακής και εθνικής δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης για την ενεργειακή απόδοση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το προσωπικό της δομής διαθέτει την αναγκαία εμπειρογνωσία για την αποτελεσματική εκπλήρωση της εντολής της.

— **Καθορισμός της κεφαλαιοποίησης του εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης** και ανάθεση της χρηματοδότησης μακροπρόθεσμων εθνικών προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης σε αυτό· της ανάπτυξης λύσεων μεικτής χρηματοδότησης· και της παροχής τεχνικής βοήθειας για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης. Το ταμείο μπορεί να κεφαλαιοποιείται με διάφορα μέσα, μεταξύ άλλων μέσω του δημόσιου προϋπολογισμού και ενωσιακών/εθνικών προγραμμάτων δημόσιας στήριξης· εισπρακτέων απαιτήσεων από τα μακροπρόθεσμα χρηματοδοτικά μέσα του για την ενεργειακή απόδοση· εσόδων από πλειστηριασμούς πιστοποιητικών εξοικονόμησης ενέργειας στο πλαίσιο εθνικών καθεστώτων επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης· δικαιωμάτων εκπομπής στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ· εμπορίας λευκών πιστοποιητικών· ή μόχλευσης ιδιωτικής χρηματοδότησης στις κεφαλαιαγορές, όπως η μεταβίβαση εισπρακτέων απαιτήσεων από την εξοικονόμηση ενέργειας σε θεσμικούς επενδυτές που δραστηριοποιούνται στη δευτερογενή αγορά.

— **Ενίσχυση του ρόλου του εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης ή παρόμοιου φορέα** όσον αφορά την παροχή τεχνικής βοήθειας για επενδυτικά έργα μεγάλης κλίμακας· τη συλλογή δεδομένων· την αξιολόγηση της ανάπτυξης της αγοράς ενεργειακής απόδοσης και των επενδύσεων· και την παροχή εξειδικευμένων συμβουλών σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα, τις καινοτόμες λύσεις χρηματοδότησης και την πολιτική, μεταξύ άλλων μέσω των εθνικών κόμβων του ευρωπαϊκού συνασπισμού για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης.

Στα επιτυχημένα παραδείγματα εθνικών ταμείων ενεργειακής απόδοσης περιλαμβάνονται η ALTUM ([6]) στη Λετονία, η οποία συγκεντρώνει τη χρηματοδοτική στήριξη και την εμπειρογνωσία στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, στο πλαίσιο υφιστάμενου εθνικού μηχανισμού, και το ισπανικό Εθνικό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης ([7]), το οποίο συστάθηκε για την εκπλήρωση των εθνικών υποχρεώσεων εξοικονόμησης ενέργειας με παράλληλη επέκταση των σχετικών δραστηριοτήτων.

2.2. **Σύσταση 3: Επέκταση των μακροπρόθεσμων χρηματοδοτικών μέσων και των λύσεων μεικτής χρηματοδότησης**

Στο πλαίσιο της έκθεσης για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης στην Ευρώπη, η Επιτροπή εξέτασε το επίπεδο χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και αξιολόγησε τα υφιστάμενα συστήματα χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης, που χρηματοδοτούνται τόσο με ενωσιακά όσο και με εθνικά κονδύλια. Από τα 426 συστήματα χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης που εντοπίστηκαν στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ κατά την περίοδο 2014-2024, μόνο το 25 % είχε αναπτύξει χρηματοδοτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένης της μεικτής χρηματοδοτικής στήριξης που συνδυάζει επιχορηγήσεις και δάνεια σε μία ενιαία πράξη. Το υπόλοιπο 75 % αφορούσε συστήματα μη επιστρεπτέας στήριξης, όπως επιχορηγήσεις και πιστώσεις φόρου. Σε λίγα μόνο κράτη μέλη τα χρηματοδοτικά μέσα και οι λύσεις μεικτής χρηματοδότησης αντιπροσωπεύουν πάνω από το 30 % της δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης για την ενεργειακή απόδοση.

Παρότι τα συστήματα που βασίζονται σε επιχορηγήσεις, οι πιστώσεις φόρου και άλλες μορφές μη επιστρεπτέων επιδοτήσεων δεν εμποδίζουν κατ' ανάγκη την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων, συχνά έχουν χαμηλότερους συντελεστές μόχλευσης και υψηλότερα ποσοστά έντασης επιχορήγησης σε σύγκριση με τα χρηματοδοτικά μέσα και τις λύσεις μεικτής χρηματοδότησης. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε παραγκωνισμό των ιδιωτικών κεφαλαίων από τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης. Επιπλέον, τα προγράμματα επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη δημοσιονομική ικανότητα των κρατών μελών και τις συνεισφορές του προϋπολογισμού της ΕΕ μπορούν να οδηγήσουν σε μια προσέγγιση «αναστολής και συνέχισης», εμποδίζοντας την ανάπτυξη μιας ακμάζουσας αγοράς ενεργειακής απόδοσης. Επιπλέον, σε σύγκριση με τα χρηματοδοτικά μέσα και τις λύσεις μεικτής χρηματοδότησης, τα προγράμματα που βασίζονται σε επιχορηγήσεις και οι πιστώσεις φόρου δεν αξιοποιούν τη συμμετοχή των κεφαλαιαγορών και των ιδιωτών επενδυτών, αλλά συχνά βασίζονται αποκλειστικά σε ιδιωτική

([6]) Η ALTUM, μια λετονική κρατική εταιρεία, παρέχει σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους μέσω δανείων, εγγυήσεων και επενδύσεων σε εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου. Η χρηματοδότηση για την υλοποίηση προγραμμάτων κρατικής στήριξης περιλαμβάνει τόσο κονδύλια της ΕΕ όσο και εθνική δημόσια χρηματοδότηση, καθώς και χρηματοδότηση την οποία αντλεί η ALTUM από διεθνείς οργανισμούς και κεφαλαιαγορές. Η ALTUM διαδραματίζει καίριο ρόλο στη στήριξη των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης, καθώς συγκεντρώνει χρηματοδοτική στήριξη για ιδιώτες και ιδιωτικές επιχειρήσεις, καλύπτοντας την ενεργειακή απόδοση τόσο των κτιρίων όσο και της βιομηχανίας, με συνδυασμένη στήριξη που αποτελείται από προγράμματα επιχορηγήσεων, ευνοϊκά δάνεια, δημόσιες εγγυήσεις και τεχνική βοήθεια. Για περισσότερες πληροφορίες: https://www.altum.lv/en/.

([7]) Το ισπανικό Εθνικό Ταμείο Ενεργειακής Απόδοσης (FNEE) χρηματοδοτεί εθνικές πρωτοβουλίες ενεργειακής απόδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 30 της ΟΕΑ. Το FNEE ιδρύθηκε το 2014 και διοικείται από το Ινστιτούτο Ενεργειακής Διαφοροποίησης και Εξοικονόμησης Ενέργειας (IDAE) για λογαριασμό του υπουργείου Οικολογικής Μετάβασης και Δημογραφικής Πρόκλησης. Το FNEE παρέχει οικονομική και χρηματοδοτική στήριξη, τεχνική βοήθεια, κατάρτιση και ενημέρωση, με στόχο την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε διάφορους τομείς και τη συμβολή τους στην επίτευξη του εθνικού στόχου εξοικονόμησης ενέργειας σύμφωνα με το άρθρο 8 της ΟΕΑ. Το FNEE αποτελεί μέρος του ισπανικού εθνικού συστήματος επιβολής της υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης, στο πλαίσιο του οποίου τα υπόχρεα μέρη (εταιρείες εμπορίας αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, επιχειρήσεις χονδρικής πώλησης πετρελαϊκών προϊόντων και επιχειρήσεις χονδρικής πώλησης υγραερίου) υπέχουν ετήσιες εθνικές υποχρεώσεις εξοικονόμησης ενέργειας. Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών, τα υπόχρεα μέρη πρέπει να καταβάλλουν ελάχιστη ετήσια χρηματοδοτική συνεισφορά στο FNEE. Οι υπόλοιπες υποχρεώσεις μπορούν να εκπληρωθούν μέσω της εθελοντικής απόκτησης πιστοποιητικών εξοικονόμησης ενέργειας ή μέσω πρόσθετης χρηματοδοτικής συνεισφοράς στο ταμείο. Για περισσότερες πληροφορίες: https://www.idae.es/ayudas-y-financiacion/fondo-nacional-de-eficiencia-energetica.

συγχρηματοδότηση από τους ιδίους πόρους και την εξοικονόμηση των δικαιούχων των επιχορηγήσεων. Παραδόξως, η μη επιστρεπτέα μορφή χρηματοδότησης δημιουργεί εμπόδια στην πρόσβαση όσων δεν διαθέτουν επαρκείς ιδίους πόρους για την κάλυψη της απαιτούμενης συγχρηματοδότησης ή, στην περίπτωση συστημάτων πίστωσης φόρου, δεν διαθέτουν αρκετά υψηλά φορολογητέα εισοδήματα ώστε να επωφεληθούν από το σύστημα. Όταν η πρόσβαση σε δημόσιες επιδοτήσεις αυξάνεται με το φορολογητέο εισόδημα, μπορεί να υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στη δημοσιονομική πολιτική.

Ταυτόχρονα, οι επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση συχνά παρεμποδίζονται από τον υψηλό κίνδυνο και τη δύσκολη πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Αυτό μπορεί να ισχύει για ορισμένα τμήματα της αγοράς, όπως τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος, οι πολυκατοικίες ή οι ΜΜΕ, ή για πιο φιλόδοξες επενδύσεις εξοικονόμησης ενέργειας ή ανάπτυξης νέων τεχνολογιών. Η χρήση στήριξης μέσω επιχορηγήσεων σε συνδυασμό με δάνεια, καθώς και με άλλα μέτρα ελαχιστοποίησης των κινδύνων, όπως οι δημόσιες εγγυήσεις, μπορεί να μειώσει τους σχετικούς κινδύνους.

Ως εκ τούτου, για την προσέλκυση περισσότερων ιδιωτικών κεφαλαίων στην ενεργειακή απόδοση, με παράλληλη διασφάλιση ευρείας πρόσβασης σε μακροπρόθεσμη χρηματοδοτική στήριξη, τα κράτη μέλη θα πρέπει **να αναπτύξουν ευρέως χρηματοδοτικά μέσα, ιδίως συστήματα μεικτής χρηματοδότησης μεγάλης κλίμακας τα οποία συνδυάζουν επιχορηγήσεις και χρηματοδοτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων δανείων και δημόσιων εγγυήσεων**. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη θέσπιση μακροπρόθεσμων εθνικών χρηματοδοτικών μέσων για την ενεργειακή απόδοση, προκειμένου να παρασχεθούν ευκαιρίες μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, μεταξύ άλλων με τη χρήση ανακυκλούμενων κεφαλαίων και την προσαρμογή της στήριξης μέσω επιχορηγήσεων ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των στοχευόμενων δικαιούχων.

Η θέσπιση μακροπρόθεσμων χρηματοδοτικών μέσων σε ευρεία κλίμακα θα καταστήσει επίσης δυνατή τη συνεργασία με παράγοντες της αγοράς —χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες ενεργειακών υπηρεσιών, φορείς χρηματοδότησης από τρίτους και φορείς ανάπτυξης έργων— παρέχοντας σταθερές και μακροπρόθεσμες προοπτικές για τη μεγιστοποίηση του συνδυασμού δημόσιων και ιδιωτικών συνεισφορών. Τα εν λόγω μέσα θα πρέπει να είναι διαθέσιμα σε διάφορους τομείς και μπορούν να λειτουργούν ως ανακυκλούμενα κεφάλαια, τα οποία αναχρηματοδοτούνται τακτικά από δημόσιους πόρους.

Τα μέσα αυτά θα πρέπει επίσης να συνδυαστούν με εξειδικευμένη υποστήριξη τεχνικής βοήθειας, προκειμένου να αναπτυχθούν ειδικά χρηματοδοτικά μέσα ενεργειακής απόδοσης, με την αξιοποίηση της συμμετοχής ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και εταιρειών ενεργειακών υπηρεσιών (στο εξής: ΕΕΥ), καθώς και καινοτόμες λύσεις χρηματοδότησης, όπως οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης και η ενεργειακή απόδοση ως υπηρεσία.

Για την αποτελεσματική επέκταση των μέσων χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης, τα επιστρεπτέα και τα ευνοϊκά δάνεια και οι δημόσιες εγγυήσεις θα πρέπει να συνδυάζονται με ειδική στήριξη μέσω επιχορηγήσεων, προσαρμοσμένη σε συγκεκριμένα κριτήρια, όπως το εύρος της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, το στοχευόμενο τμήμα του πληθυσμού ή το είδος του καλυπτόμενου περιουσιακού στοιχείου (π.χ. κτίρια με τις χειρότερες επιδόσεις και ανακαινίσεις πολυκατοικιών). Προτεραιότητα θα πρέπει να είναι η θέσπιση συνδυασμένων χρηματοδοτικών λύσεων που θα επιτυγχάνουν τη μόχλευση των δημόσιων επιχορηγήσεων για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για τις πιο φιλόδοξες επενδύσεις. Τα εθνικά ταμεία ενεργειακής απόδοσης ή οι παρόμοιοι φορείς είναι σε θέση να αναπτύξουν τέτοια μακροπρόθεσμα χρηματοδοτικά μέσα, συνδυάζοντας δάνεια ή εγγυήσεις με συνιστώσες επιχορήγησης σε μια ενιαία πράξη για την ενεργειακή απόδοση.

Για παράδειγμα, στο πλαίσιο των ταμείων της πολιτικής συνοχής, η Επιτροπή και η πλατφόρμα υπηρεσιών συμβουλευτικής fi-compass της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ([8]) έχουν αναπτύξει ένα δοκιμασμένο μοντέλο χρηματοδοτικού μέσου για την ενεργειακή απόδοση με συνιστώσα επιχορήγησης, βάσει του οποίου ο φορέας υλοποίησης του χρηματοδοτικού μέσου παρέχει τόσο τη συνιστώσα δανείου όσο και τη συνιστώσα επιχορήγησης του χρηματοδοτικού μέσου (βλέπε πλαίσιο 2).

Βασικές προστιθέμενες αξίες των χρηματοδοτικών μέσων που συνδυάζουν δάνεια, εγγυήσεις, επιχορηγήσεις και τεχνική βοήθεια είναι το δυναμικό ανακύκλωσης των κεφαλαίων τους και η μακροπρόθεσμη προοπτική τους. Η αύξηση της χρήσης των εν λόγω χρηματοδοτικών μέσων παρέχει σταθερότητα και προβλεψιμότητα, οι οποίες στηρίζουν την ανάπτυξη μιας ακμάζουσας αγοράς ενεργειακής απόδοσης. Παρέχει στην οικονομική αρχή που διαχειρίζεται τα χρηματοδοτικά μέσα τη δυνατότητα να επανεπενδύσει το επιστρεπτέο ποσό —μείον τη στήριξη μέσω επιχορηγήσεων και άλλα μέτρα ελαχιστοποίησης των κινδύνων— σε νέες επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης. Μολονότι το δημόσιο ταμείο που παρέχει πόρους στα χρηματοδοτικά μέσα θα χρειάζεται κατά περιόδους ανακεφαλαιοποίηση, μπορεί να επανεπενδύει συνεχώς σε νέα μέτρα ενεργειακής απόδοσης, καθιστώντας τα ανακυκλούμενα κεφάλαια ένα ελπιδοφόρο μοντέλο για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για τη στήριξη της ανάπτυξης χρηματοδοτικών μέσων και λύσεων μεικτής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση είναι οι εξής:

Σημαντική αύξηση της χρήσης δημόσιων χρηματοδοτικών μέσων για τη χρηματοδότηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης ως μέρος του εθνικού χρηματοδοτικού πλαισίου και εντός του εθνικού ταμείου ενεργειακής απόδοσης ή ισοδύναμου μηχανισμού, ώστε να παρέχεται μακροπρόθεσμη επενδυτική προοπτική στην εθνική αξιακή αλυσίδα ενεργειακής απόδοσης και στους δυνητικούς δικαιούχους.

([8]) fi-compass: Model for an Energy Efficiency Financial Instrument with a grant component (Μοντέλο χρηματοδοτικού μέσου για την ενεργειακή απόδοση με συνιστώσα επιχορήγησης) (Μάιος 2022): https://www.fi-compass.eu/library/how-to/model-financial-instrument-grant-component-support-energy-efficiency.

Καθιέρωση λύσεων μεικτής χρηματοδότησης οι οποίες συνδυάζουν δάνεια, δημόσιες εγγυήσεις και στήριξη μέσω επιχορηγήσεων σε μία πράξη. Μείωση των εμποδίων όσον αφορά την πρόσβαση σε χρηματοδοτική στήριξη για την ενεργειακή απόδοση, είτε με τη δημιουργία χρηματοδοτικών μέσων με συνιστώσα επιχορήγησης είτε με τη διευκόλυνση του συνδυασμού διαφορετικών χρηματοδοτικών ροών που παρέχουν δάνεια, δημόσιες εγγυήσεις και στήριξη μέσω επιχορηγήσεων για την ίδια επένδυση ενεργειακής απόδοσης.

Προσαρμογή της συνδυασμένης στήριξης μέσω επιχορηγήσεων για να μειωθούν οι κίνδυνοι και τα εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση σε χρηματοδότηση με βάση παράγοντες όπως το επίπεδο του εισοδήματος των νοικοκυριών, η αξία των στοχευόμενων περιουσιακών στοιχείων ή το μέγεθος της επένδυσης. Για παράδειγμα, η συνδυασμένη στήριξη μέσω επιχορηγήσεων μπορεί να αυξάνεται για επενδύσεις που στοχεύουν σε νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και ευάλωτα νοικοκυριά, στα κτίρια με τις χειρότερες επιδόσεις, σε πολύ μικρές επιχειρήσεις και ΜΜΕ ή για επενδύσεις που αποσκοπούν σε ριζικές ενεργειακές ανακαινίσεις των κτιρίων με τις χειρότερες επιδόσεις ή για επενδυτικά προγράμματα μεγάλης κλίμακας στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης που οδηγούν σε σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας.

Μεγιστοποίηση του ανακυκλούμενου χαρακτήρα των κεφαλαίων των χρηματοδοτικών μέσων για την ενεργειακή απόδοση με τον συνδυασμό συνιστώσας επιχορηγήσεων. Αρχική εισφορά κεφαλαίου από το κράτος και παροχή δυνατότητας στην αρμόδια για τη χρηματοδότηση αρχή να επανεπενδύει τις αποπληρωμές σε περαιτέρω μέτρα ενεργειακής απόδοσης, με χαμηλό έως μηδενικό πρόσθετο κόστος για τον δημόσιο προϋπολογισμό, στο πλαίσιο της μακροπρόθεσμης προοπτικής του μηχανισμού χρηματοδότησης.

Στήριξη της ανάπτυξης ειδικών χρηματοδοτικών μέσων ενεργειακής απόδοσης, με την αξιοποίηση της συνεργασίας μεταξύ της αγοράς των ΕΕΥ, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και των ιδιοκτητών περιουσιακών στοιχείων μεγάλης αξίας, όπως οι δημόσιες αρχές, οι δημόσιες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των παρόχων δημόσιων κατοικιών, και οι μεγάλες κτηματομεσιτικές εταιρείες.

Επανεξέταση του υφιστάμενου εθνικού χρηματοδοτικού πλαισίου και παροχή δυνατότητας για συνδυασμό επιχορηγήσεων, δανείων και δημόσιων εγγυήσεων από διαφορετικές ροές χρηματοδότησης σε μία ενιαία επένδυση ενεργειακής απόδοσης. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα αρθούν τα υφιστάμενα εμπόδια στη χρηματοδότηση, όπως η ύπαρξη διαφορετικών κανόνων για την επιλεξιμότητα και τις πληρωμές και ο περιορισμένος εσωτερικός συντονισμός κατά την ανάπτυξη προγραμμάτων χρηματοδοτικής στήριξης για την ενεργειακή απόδοση.

να μεγιστοποιήσουν τη χρήση των κονδυλίων και των προγραμμάτων του προϋπολογισμού της ΕΕ για την ανάπτυξη χρηματοδοτικών μέσων σε ευρεία κλίμακα. Εξέταση της δυνατότητας χρήσης του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα και των εθνικών εσόδων από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής της ΕΕ (τόσο του υφιστάμενου ΣΕΔΕ1 όσο και του επικείμενου ΣΕΔΕ2) για τον σκοπό αυτόν.

2.3. **Σύσταση 4: Ανάπτυξη μηχανισμών συνδρομής για την ανάπτυξη έργων και στήριξη της ανάπτυξης «φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης» έργων ενεργειακής απόδοσης**

Βασικό εμπόδιο για την προσέλκυση επενδύσεων ιδιωτικών κεφαλαίων στην ενεργειακή απόδοση είναι η συχνά περιορισμένη ελκυστικότητα των επενδυτικών ροών. Ο σχετικά μικρός όγκος και ο κατακερματισμός των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης τις καθιστούν πιο περίπλοκες και λιγότερο ελκυστικές για τους ιδιώτες επενδυτές σε σύγκριση με άλλες επενδύσεις.

Για τη μόχλευση περαιτέρω επενδύσεων ιδιωτικών κεφαλαίων, είναι σημαντικό να καλυφθεί η επενδυτική ζήτηση και να βελτιωθεί η ποιότητα των ροών επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίξουν την ανάπτυξη i) τεχνικής βοήθειας για τον σχεδιασμό χρηματοδοτικών μέσων που συγκεντρώνουν μικρής κλίμακας έργα ενεργειακής απόδοσης και ενεργειακές ανακαινίσεις και ii) ειδικής συνδρομής για την ανάπτυξη έργων με σκοπό την παροχή βοήθειας σε ιδιοκτήτες περιουσιακών στοιχείων, τοπικές αρχές, δημόσιες επιχειρήσεις, επαγγελματικά ακίνητα και εμπορικές επιχειρήσεις κατά τον σχεδιασμό επενδυτικών έργων μεγάλης κλίμακας.

Η κεντρική διαχείριση της υποστήριξης τεχνικής βοήθειας μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη συγκέντρωση των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης και στην τυποποίηση της συλλογής ειδικών δεδομένων σχετικά με τις ενεργειακές και οικονομικές επιδόσεις τους. Αυτό μπορεί να καταστήσει τα έργα ενεργειακής απόδοσης πιο ελκυστικά για τους ιδιώτες επενδυτές και θα παράσχει επίσης κίνητρα για αναχρηματοδότηση και τιτλοποίηση στη δευτερογενή αγορά.

Η φήμη των μηχανισμών ανάπτυξης έργων και τεχνικής βοήθειας διαδραματίζει καίριο ρόλο στην προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, συμβάλλοντας ώστε οι ιδιώτες επενδυτές να αισθάνονται μεγαλύτερη σιγουριά όσον αφορά την πιστοληπτική ικανότητα των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης. Οι εν λόγω μηχανισμοί, σε συνδυασμό με τις συμβουλευτικές υπηρεσίες μίας στάσης, μπορούν να λειτουργήσουν επιτόπου ως πρεσβευτές των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης, αντιμετωπίζοντας τα βαθύτερα αίτια της χαμηλής επενδυτικής ζήτησης. Μπορούν να συνεργαστούν με τις δημόσιες αρχές και τις τοπικές επιχειρήσεις για να υποστηρίξουν τη χρηματοδότηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης και τον συνδυασμό διαφόρων χρηματοδοτικών ροών σε συγκεκριμένες επενδύσεις. Μπορούν επίσης να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των επενδυτικών κινδύνων όσον αφορά τη συγχρηματοδότηση έργων ενεργειακής απόδοσης, όπως τους αντιλαμβάνονται οι ιδιώτες επενδυτές, χάρη στη σιγουριά και τη φήμη που προσφέρει ο μηχανισμός τεχνικής βοήθειας ο οποίος συμμετέχει στην προετοιμασία του έργου. Σε εθνικό επίπεδο, οι εξειδικευμένοι φορείς χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης, όπως τα εθνικά ταμεία ενεργειακής απόδοσης ή παρόμοιοι φορείς, μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της πιστοληπτικής ικανότητας των επενδυτικών έργων, στην αύξηση της εμπιστοσύνης των επενδυτών και στην προσέλκυση διασυνοριακών και εξειδικευμένων επενδυτών.

Ο βασικός ρόλος της τεχνικής βοήθειας και των μηχανισμών συνδρομής για την ανάπτυξη έργων αναφέρεται επίσης στο άρθρο 30 παράγραφος 2 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ, το οποίο ορίζει ότι η Επιτροπή οφείλει να βοηθά τα κράτη μέλη στη δημιουργία μηχανισμών συνδρομής για την ανάπτυξη έργων ικανών να αυξήσουν τις ροές επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης και να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη των ιδιωτών επενδυτών στις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, καθώς και την ελκυστικότητα των εν λόγω επενδύσεων. Η Επιτροπή παρέχει τη στήριξη αυτήν αξιοποιώντας:

τον μηχανισμό ευρωπαϊκής βοήθειας για τοπικά ενεργειακά προγράμματα (ELENA) ([9]), ο οποίος εκτελείται από την ΕΤΕπ για λογαριασμό της Επιτροπής και περιλαμβάνει στήριξη προς τα κράτη μέλη για **τη δημιουργία των οικείων μηχανισμών τεχνικής βοήθειας σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, με βάση το μοντέλο ELENA**·

το υποπρόγραμμα LIFE «Μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας», το οποίο παρέχει τεχνικής φύσης συνδρομή για την ανάπτυξη έργων σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς ανάπτυξης έργων, με σκοπό την ανάπτυξη τεχνικής, οικονομικής και νομικής εμπειρογνωσίας για τη δρομολόγηση βιώσιμων επενδυτικών ροών μεγάλης κλίμακας στον τομέα της ενέργειας·

το πρόγραμμα «Συνοχή για τις μεταβάσεις» (C4T) ([10]), το οποίο παρέχει υποστήριξη από εμπειρογνώμονες στα κράτη μέλη, στις περιφέρειες και στις τοπικές αρχές της ΕΕ, δίνοντάς τους βοήθεια για να υλοποιήσουν επενδύσεις της πολιτικής συνοχής στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής 2, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εστιάζουν στην ενεργειακή απόδοση. Οι υπηρεσίες υποστήριξης περιλαμβάνουν την εκπόνηση στρατηγικών, τη βελτίωση της παρακολούθησης, τη συμμετοχή των συμφεροντούχων, τον εντοπισμό ευκαιριών χρηματοδότησης, τη στήριξη για την κατάρτιση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και την ανάπτυξη ικανοτήτων·

την πλατφόρμα fi-compass ([11]), η οποία παρέχει τεχνική βοήθεια στις διαχειριστικές αρχές, βοηθώντας τες να διενεργούν μελέτες σκοπιμότητας, εκ των προτέρων αξιολογήσεις, περιπτωσιολογικές μελέτες και άλλες προπαρασκευαστικές εργασίες που είναι απαραίτητες για τη δημιουργία χρηματοδοτικών μέσων·

τον συμβουλευτικό κόμβο InvestEU ([12]) **και πρωτοβουλίες όπως η JASPERS** ([13]), που παρέχουν τεχνική βοήθεια σε (δημόσιους και ιδιωτικούς) φορείς υλοποίησης έργων, βοηθώντας τους να αναπτύσσουν έργα ανακαίνισης με δυνατότητα τραπεζικής χρηματοδότησης.

Ομοίως, **οι υπηρεσίες μίας στάσης για ανακαινίσεις κατοικιών και ενεργειακή απόδοση στις ΜΜΕ μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην αύξηση της ζήτησης για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης**. Παρέχουν τεχνικές, διοικητικές και οικονομικές συμβουλές σε ιδιώτες και επιχειρήσεις, καθώς και βοήθεια για την ανάπτυξη επενδυτικών έργων ενεργειακής απόδοσης, ιδίως ενεργειακών ανακαινίσεων. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 6 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ και το άρθρο 18 παράγραφος 1 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑΚ, τα κράτη μέλη πρέπει να δημιουργήσουν υπηρεσίες μίας στάσης για την υποστήριξη των τελικών πελατών και των τελικών χρηστών, ιδίως των νοικοκυριών, των δημόσιων φορέων, των ΜΜΕ και των πολύ μικρών επιχειρήσεων, σε έργα ενεργειακής απόδοσης και ανακαίνισης κτιρίων. Για τη στήριξη των κρατών μελών στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εκδίδει σύσταση με πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τη δημιουργία και τη λειτουργία υπηρεσιών μίας στάσης ([14]).

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για την προώθηση της χρήσης συνδρομής για την ανάπτυξη έργων με σκοπό την ενεργοποίηση των επενδυτικών ροών είναι οι εξής:

— **Δημιουργία εθνικών μηχανισμών τεχνικής βοήθειας και εθνικών μηχανισμών συνδρομής για την ανάπτυξη έργων ή κινητοποίηση των υφιστάμενων**, με σκοπό τη στήριξη της ανάπτυξης επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης, τη βελτίωση των επενδυτικών ροών και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των κεφαλαιαγορών στην ενεργειακή απόδοση. Τα κράτη μέλη μπορούν να δημιουργήσουν τους εν λόγω μηχανισμούς στο πλαίσιο των οικείων εθνικών ταμείων ενεργειακής απόδοσης ή παρόμοιων φορέων, για την ανάπτυξη επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης και χρηματοδοτικών μέσων μεγάλης κλίμακας και/ή εξειδικευμένων χρηματοδοτικών μέσων που συγκεντρώνουν πολλές επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης μικρής κλίμακας, όπως οι ενεργειακές ανακαινίσεις κτιρίων.

— **Αξιοποίηση της σύστασης της Επιτροπής με πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τη δημιουργία και τη λειτουργία υπηρεσιών μίας στάσης —υπηρεσίες παροχής συμβουλών και βοήθειας για ανακαινίσεις κατοικιών, πολύ μικρών επιχειρήσεων και ΜΜΕ—**, ώστε να διασφαλιστεί η συνεχής στήριξη και εξειδικευμένη βοήθεια προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις για την ανάπτυξη και την υλοποίηση έργων ενεργειακής απόδοσης.

— **Μεγιστοποίηση της χρήσης της στήριξης σε επίπεδο ΕΕ, για παράδειγμα, μέσω του μηχανισμού ELENA** ([15]) **και του υποπρογράμματος LIFE CET**, με σκοπό τη δημιουργία εθνικών μηχανισμών τεχνικής βοήθειας, τη στήριξη της συνδρομής για την ανάπτυξη έργων και την ανάπτυξη συστημάτων χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης που συγκεντρώνουν πολλά έργα μικρής κλίμακας.

([9]) Ο μηχανισμός ELENA παρέχει επιχορηγήσεις για την προετοιμασία επενδυτικών προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας. Καλύπτει έως και το 90 % του κόστους προετοιμασίας. Οι επιχορηγήσεις κυμαίνονται συνήθως μεταξύ 1 και 3 εκατ. EUR και αποσκοπούν στη στήριξη της ομάδας που προετοιμάζει την επένδυση. Η στήριξη περιλαμβάνει τη διαχείριση έργων, μελέτες σκοπιμότητας, τεχνικές μελέτες / ενεργειακούς ελέγχους, τη νομική υποστήριξη σε επίπεδο έργων, την προετοιμασία διαδικασιών υποβολής προσφορών, τη συγκέντρωση, την υποβολή αιτήσεων για επιχορηγήσεις και χρηματοδότηση και οποιεσδήποτε άλλες δραστηριότητες προετοιμασίας.

([10]) Inforegio – Apply for C4T GROUNDWORK – technical assistance for Cohesion Policy investments (Υποβολή αίτησης για το προπαρασκευαστικό πρόγραμμα C4T — Τεχνική βοήθεια για επενδύσεις της πολιτικής συνοχής).

([11]) fi-compass | Financial instruments under EU shared management (Χρηματοδοτικά μέσα υπό την επιμερισμένη διαχείριση της ΕΕ).

([12]) Συμβουλευτικός κόμβος InvestEU — Αρχική σελίδα.

([13]) JASPERS - Joint Assistance to Support Projects in European Regions (Κοινή βοήθεια για την υποστήριξη έργων στις ευρωπαϊκές περιφέρειες).

([14]) Σύσταση της Επιτροπής με πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τις υπηρεσίες μίας στάσης για την ενεργειακή απόδοση εν γένει και για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων C(2026)1523.

([15]) Για παράδειγμα, τα έργα GROWS και BOS4EE του μηχανισμού ELENA. Βλέπε https://www.eib.org/files/elena/76-project-factsheet-green-revolution-of-wealth-in-salento-grows.pdf και https://www.eib.org/files/elena/135-project-factsheet-bos4ee.pdf.

2.4. **Σύσταση 5: Ενεργός συμμετοχή στον ευρωπαϊκό συνασπισμό για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης, με σκοπό την προώθηση στενότερης και αποτελεσματικής συνεργασίας με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα**

Ο περιορισμένος συντονισμός μεταξύ δημόσιων αρχών, χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ΕΕΥ και παρόχων τεχνολογιών ενεργειακής απόδοσης στην αξιακή αλυσίδα της χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης αποτελεί βασικό εμπόδιο για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης. Τα τελευταία έτη η Επιτροπή στήριξε διάφορες πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση αυτής της έλλειψης συντονισμού, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του επενδυτικού φόρουμ για τη βιώσιμη ενέργεια, του προγράμματος «Ορίζων 2020» και των προγραμμάτων LIFE «Μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας» (στο εξής: CET), τα οποία χρηματοδότησαν εθνικά έργα στρογγυλών τραπεζών χρηματοδότησης.

Προκειμένου να συγκεντρώσει τις προσπάθειες αυτές και να παράσχει ένα κοινό πλαίσιο συνεργασίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε τον **ευρωπαϊκό συνασπισμό για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης** ([16]). Ο συνασπισμός αποσκοπεί στην προώθηση ευνοϊκού κλίματος στην αγορά, το οποίο συμβάλλει στην αύξηση των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης, την κινητοποίηση ιδιωτικής χρηματοδότησης και τη συμμετοχή χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ο συνασπισμός συντονίζεται με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλους συμμετέχοντες στην αγορά για την αποτελεσματική χρήση των ενωσιακών και εθνικών δημοσιονομικών πόρων, διευκολύνοντας την εφαρμογή χρηματοδοτικών μέσων ενεργειακής απόδοσης και λειτουργώντας ως καταλύτης για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων. Κατά την πρώτη του γενική συνέλευση στις 20 Μαΐου 2025, ο συνασπισμός ενέκρινε το πρόγραμμα εργασίας για το 2025 ([17]).

Οι εθνικοί κόμβοι που θα δημιουργηθούν στα κράτη μέλη θα αντιπροσωπεύουν τον επιχειρησιακό βραχίονα του συνασπισμού. Οι στόχοι και οι δραστηριότητες των εν λόγω κόμβων θα καθοριστούν από τις εθνικές αρχές. Στόχος είναι η δημιουργία συνεργειών μεταξύ των εθνικών χρηματοδοτικών πρακτικών και του κλάδου της ενεργειακής απόδοσης και των ενεργειακών υπηρεσιών, για τη βελτίωση των χρηματοδοτικών πρακτικών ενεργειακής απόδοσης και την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων.

Επί του παρόντος, η ενεργειακή απόδοση συχνά παραβλέπεται ως ειδική προτεραιότητα και αντιμετωπίζεται ως μέρος της ευρύτερης έννοιας της βιώσιμης χρηματοδότησης. Η ευκαιρία για επενδύσεις σε πολλά δυνητικά έργα εξοικονόμησης ενέργειας συχνά χάνεται λόγω της έλλειψης διαφάνειας στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και εταιρικής επικοινωνίας και διαδικασιών δέουσας επιμέλειας. Κανονιστικά πλαίσια όπως η ταξινόμησης των επενδύσεων της ΕΕ έχουν καταστήσει τη βιωσιμότητα έναν από τους στόχους τους, αλλά ο χρηματοδοτικός και επενδυτικός τομέας παρεμποδίζεται από τη χαμηλή ζήτηση, την πολυπλοκότητα των έργων και την έλλειψη τυποποίησης στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης.

Στόχος του συνασπισμού είναι η ενίσχυση της συνεργασίας με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, προκειμένου οι επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης να καταστούν προτεραιότητα. Η συνεργασία θα πρέπει να επικεντρωθεί στην άρση των κανονιστικών και οικονομικών φραγμών, με σκοπό την τόνωση των ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση. Θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να προσφέρουν εξατομικευμένα χρηματοδοτικά προϊόντα, όπως ενυπόθηκα δάνεια ενεργειακής απόδοσης και δάνεια ανακαίνισης, τα οποία αναδεικνύουν τα οφέλη της εξοικονόμησης ενέργειας.

Οι εμπορικές τράπεζες μπορούν να επωφεληθούν από τον πιο εξέχοντα ρόλο που θα διαδραματίσουν στην αγορά ενεργειακής απόδοσης, διασφαλίζοντας την πρόσβαση σε ευρέως διαθέσιμα και χωρίς διακρίσεις πιστοδοτικά προϊόντα ενεργειακής απόδοσης, για τα οποία λαμβάνεται υπόψη το δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας κατά την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου. Αξιοποιώντας τις σχέσεις τους με ιδιώτες πελάτες, οι τράπεζες μπορούν να επεκτείνουν τις προσφορές τους σχετικά με την ενεργειακή απόδοση. Ορισμένες τράπεζες έχουν ήδη δημιουργήσει πιστωτικές γραμμές ενεργειακής απόδοσης, συχνά με τη στήριξη ιδρυμάτων όπως η ΕΤΕπ, η ΕΤΑΑ ή οι εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες. Ωστόσο, απαιτείται μεγαλύτερη δέσμευση από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τον μετριασμό των διαφαινόμενων κινδύνων και τη μείωση του κόστους των συναλλαγών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ανάπτυξη εσωτερικής εμπειρογνωσίας, τη δημιουργία ειδικών προϊόντων όπου λαμβάνονται υπόψη τα οφέλη της εξοικονόμησης ενέργειας και την τυποποίηση των αξιολογήσεων των έργων και των διαδικασιών δανειοδότησης για την καλύτερη εξυπηρέτηση της αγοράς ενεργειακής απόδοσης.

Οι δημόσιες αρχές, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε αρκετά κράτη μέλη, παρέχουν μέσα εγγυήσεων, πιστωτικές γραμμές υποστηριζόμενες από το δημόσιο και τεχνική βοήθεια, προκειμένου να βοηθήσουν τις εμπορικές τράπεζες να μειώσουν το κόστος συναλλαγών, να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους για τις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης και να στηρίξουν τη συγκέντρωση μικρότερων έργων με σκοπό τη χρηματοδότηση μέσω πράσινων ομολόγων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για την προώθηση της στενής συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης είναι οι εξής:

Ενεργός συμμετοχή στον ευρωπαϊκό συνασπισμό για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης και παρότρυνση των εθνικών κόμβων να προσδιορίσουν συγκεκριμένες δράσεις οι οποίες προωθούν λύσεις και στρατηγικές χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης για την αποδέσμευση ιδιωτικών επενδύσεων.

([16]) Ο ευρωπαϊκός συνασπισμός για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης συστάθηκε με κοινή δήλωση της Επιτροπής και των κρατών μελών τον Δεκέμβριο του 2023. Ο συνασπισμός βασίζεται στα αποτελέσματα του ομίλου χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων για την ενεργειακή απόδοση (EEFIG) που δημιουργήθηκε το 2013. Για περισσότερες πληροφορίες: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/financing/european-energy-efficiency-financing-coalition_el.

([17]) Ευρωπαϊκός συνασπισμός για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης, πεδίο δράσης και εντολή, πρόγραμμα εργασίας για το πρώτο έτος δραστηριοτήτων. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/financing/european-energy-efficiency-financing-coalition_el.

Συνεργασία με σκοπό τη βελτίωση του πλαισίου της ΕΕ για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης, μεταξύ άλλων με i) την ενίσχυση των ενωσιακών και εθνικών προγραμμάτων και χρηματοδοτικών μέσων για την καλύτερη στήριξη της αύξησης των ιδιωτικών επενδύσεων και ii) τη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου για τον χρηματοπιστωτικό τομέα ώστε να ενθαρρυνθούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να επενδύσουν στην ενεργειακή απόδοση.

Δημιουργία συμπράξεων οι οποίες θα βοηθήσουν τις εμπορικές τράπεζες να αξιοποιήσουν καλύτερα τα οικονομικά παράλληλα οφέλη των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης, όπως η εξοικονόμηση ενεργειακού κόστους και η αύξηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, στο πλαίσιο των αξιολογήσεων πιστωτικού κινδύνου. Αυτό περιλαμβάνει την παροχή ειδικής τεχνικής βοήθειας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που διαχειρίζονται χρηματοδοτικά μέσα για την ενεργειακή απόδοση υποστηριζόμενα από το δημόσιο.

Υποστήριξη των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην προσφορά φιλικών προς τον πελάτη επιλογών χρηματοδότησης και αίτημα για την εν λόγω προσφορά όσον αφορά τα έργα ενεργειακής απόδοσης, με τη χρήση της διαθέσιμης δημόσιας χρηματοδοτικής στήριξης και τη διασφάλιση ευρείας και χωρίς διακρίσεις πρόσβασης σε πιστοδοτικά προϊόντα ενεργειακής απόδοσης.

2.5. **Σύσταση 6: Βέλτιστη αξιοποίηση των φορολογικών κινήτρων για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση**

Τα φορολογικά μέσα για το κλίμα και την ενέργεια, όπως οι υποχρεώσεις εξοικονόμησης ενέργειας, η φορολόγηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και οι φόροι επί των οχημάτων, εάν σχεδιαστούν προσεκτικά, μπορούν να στηρίξουν τις εθνικές στρατηγικές για τη χρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης, να προκαλέσουν αλλαγή συμπεριφοράς και να παράσχουν κίνητρα για την ενεργειακή μετάβαση και τις επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση.

Το φορολογικό σύστημα και τα φορολογικά κίνητρα μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην ενθάρρυνση για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, με τη θέσπιση φορολογικών επιβραβεύσεων και κυρώσεων. Οι φόροι και τα ευνοϊκά φορολογικά κίνητρα χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο για τη στήριξη της πράσινης και της ενεργειακής μετάβασης, αλλά η επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της αποτελεσματικότητας και των ευρύτερων πολιτικών επιπτώσεών τους εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Τα επιζήμια φορολογικά κίνητρα και φορολογικά μέτρα μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τις επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση, όπως με τον εγκλωβισμό σε τεχνολογίες που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα και τεχνολογίες χαμηλής ενεργειακής απόδοσης, την αποθάρρυνση της μείωσης κατανάλωσης ενέργειας ή την εξάλειψη των οικονομικών παράλληλων οφελών από τις βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης.

Στα συνήθη φορολογικά κίνητρα για την ενεργειακή απόδοση περιλαμβάνονται φορολογικές ελαφρύνσεις (μείωση του φορολογητέου εισοδήματος) ή πιστώσεις φόρου (μείωση των οφειλόμενων φορολογικών επιβαρύνσεων) επί του φόρου εισοδήματος ή του φόρου εταιρειών, για ιδιώτες ή επιχειρήσεις που επενδύουν σε βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης ή αποκτούν τεχνολογία υψηλής ενεργειακής απόδοσης. Ενώ οι φορολογικές ελαφρύνσεις και οι πιστώσεις φόρου είναι επωφελείς για τον τομέα των επιχειρήσεων, ενδέχεται να είναι λιγότερο ελκυστικές για τους ιδιώτες, ιδίως τους πολίτες χαμηλού εισοδήματος, καθώς οι φορολογικές υποχρεώσεις τους ενδέχεται να είναι υπερβολικά χαμηλές για να επωφεληθούν ουσιαστικά από τα εν λόγω φορολογικά κίνητρα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για τη βέλτιστη αξιοποίηση των φορολογικών κινήτρων με σκοπό την κινητοποίηση επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση είναι οι εξής:

— **Αύξηση της χρήσης φορολογικών μέσων στο πλαίσιο της παροχής κινήτρων για την ενεργειακή μετάβαση και την ενεργειακή απόδοση**, με την αξιοποίηση της εθνικής δημοσιονομικής και φορολογικής ευθύνης ώστε να δημιουργηθεί ευνοϊκό περιβάλλον για επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης.

— **Κατάργηση των φορολογικών μέτρων και των επιδοτήσεων που αποθαρρύνουν τις επενδύσεις σε βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης**, για παράδειγμα, εκείνων που εγκλωβίζουν σε τεχνολογίες με βάση τα ορυκτά καύσιμα και τεχνολογίες χαμηλής ενεργειακής απόδοσης ή αποθαρρύνουν, με υψηλότερες φορολογικές επιβαρύνσεις, τα οικονομικά παράλληλα οφέλη των βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης.

— **Θέσπιση θετικών φορολογικών κινήτρων και μέτρων για την κινητοποίηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης**, ιδίως για τη στήριξη επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης στον τομέα των επιχειρήσεων και στη μεταποιητική βιομηχανία μέσω φορολογικών ελαφρύνσεων και πιστώσεων φόρου.

3. **ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ, ΤΗΝ ΕΛΑΧΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΧΟΥΝ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΑΝΑΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ**

Για την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων σε επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, είναι ζωτικής σημασίας να καταστούν οι προσφορές ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση πιο ελκυστικές στους πολίτες και στις επιχειρήσεις. Επιπλέον, για να ενισχυθεί η ελκυστικότητα των επενδύσεων ιδιωτικών κεφαλαίων στην ενεργειακή απόδοση, είναι καίριας σημασίας να αντιμετωπιστούν ο υπερβολικός κατακερματισμός της αγοράς και η περιορισμένη τυποποίηση των επενδυτικών έργων, καθώς και να βελτιωθούν οι ροές επενδύσεων και η συγκέντρωση χαρτοφυλακίων, ώστε να αυξηθούν οι δυνατότητες διεύρυνσης και αναπαραγωγής. Οι αρχές των κρατών μελών μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην τόνωση της αγοράς για την ανάπτυξη και την εφαρμογή ευρέος φάσματος ιδιωτικών χρηματοδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης, καθιστώντας τις επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση πιο ελκυστικές από οικονομική άποψη και λιγότερο επαχθείς για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Με εξαίρεση τους ιδίους πόρους / την εξοικονόμηση, η ενεργειακή απόδοση μπορεί να χρηματοδοτηθεί με ιδιωτικά κεφάλαια είτε μέσω συμβάσεων πίστωσης —εξασφαλισμένων ή μη εξασφαλισμένων δανείων— είτε μέσω συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και χρηματοδότησης από τρίτους —ιδίως υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης και χρηματοδοτικής μίσθωσης ενεργειακού εξοπλισμού.

Για τη μεγιστοποίηση της κινητοποίησης ιδιωτικής χρηματοδότησης στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, απαιτείται επίσης να αυξηθούν οι ευκαιρίες επένδυσης κεφαλαίων στην ενεργειακή απόδοση για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τους τρίτους επενδυτές και να δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες και στις επιχειρήσεις να εκπληρώσουν τις αναγκαίες απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας, ώστε να έχουν πρόσβαση σε ιδιωτική χρηματοδότηση για τα έργα τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη μείωση του κινδύνου που συνδέεται με τις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, με την ενίσχυση της δανειοληπτικής ικανότητας των πολιτών και των επιχειρήσεων και με τη βελτίωση των όρων αναχρηματοδότησης για τους επενδυτές στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης. Το κεφάλαιο που ακολουθεί αφορά τις συστάσεις 7 έως 12 του κυρίως κειμένου.

3.1. **Σύσταση 7: Προώθηση της ανάπτυξης και της υιοθέτησης ειδικών πιστοδοτικών προϊόντων ενεργειακής απόδοσης και ιδιωτικής χρηματοδότησης μέσω συμβάσεων πίστωσης**

Για την αύξηση της κινητοποίησης ιδιωτικών κεφαλαίων σε επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, είναι σημαντικό οι αρχές των κρατών μελών να στηρίξουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην ανάπτυξη της αγοράς και στην προώθηση της υιοθέτησης ειδικών πιστοδοτικών προϊόντων ενεργειακής απόδοσης. Το άρθρο 30 παράγραφος 3 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ ορίζει ότι **τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν μέτρα για την προώθηση των πιστοδοτικών προϊόντων ενεργειακής απόδοσης, όπως τα πράσινα ενυπόθηκα δάνεια και τα πράσινα δάνεια, και να μεριμνήσουν ώστε τα προϊόντα αυτά να διατίθενται ευρέως και χωρίς διακρίσεις από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και να είναι ορατά και προσβάσιμα στους καταναλωτές** ([18]).

Τα πιστοδοτικά προϊόντα ενεργειακής απόδοσης είναι δάνεια τα οποία καλύπτουν το αρχικό επενδυτικό κόστος των μέτρων ενεργειακής απόδοσης, συμβάλλοντας στην άρση του φραγμού των περιορισμένων χρηματοδοτικών πόρων. Τα προϊόντα αυτά περιλαμβάνουν τυποποιημένα δάνεια για μέτρα ενεργειακής απόδοσης, ενυπόθηκα δάνεια ενεργειακής απόδοσης, πράσινα καταναλωτικά δάνεια και δάνεια ανακαίνισης. Μπορούν να συνδυαστούν με δημόσια κίνητρα, με σκοπό τη συγχρηματοδότηση των επενδύσεων, τη μείωση των επιτοκίων και την αύξηση της πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών.

Τα δάνεια ενεργειακής απόδοσης μπορούν να χορηγούνται μέσω 1) πιστωτικών γραμμών που προσφέρονται από τράπεζες ή άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη χρηματοδότηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και 2) ειδικών ταμείων με συγκεκριμένη εντολή για επενδύσεις σε μέτρα ενεργειακής απόδοσης, συχνά με έμφαση σε συγκεκριμένους τομείς, π.χ. κτίρια ή βιομηχανία. Αρκετές εμπορικές τράπεζες στην ΕΕ προσφέρουν πράσινα καταναλωτικά δάνεια και πράσινα ενυπόθηκα δάνεια και διαθέτουν στρατηγικές και στόχους για επιλεγμένα πράσινα χαρτοφυλάκια δανεισμού. Ωστόσο, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, τα πράσινα δάνεια αντιπροσωπεύουν επί του παρόντος μόνο ένα μικρό ποσοστό των συνολικών ισολογισμών των πιστωτικών ιδρυμάτων, το οποίο ανέρχεται κατά μέσο όρο στο 4,5 % των συνολικών δανείων ([19]). Το ποσοστό των πράσινων δανείων είναι ελαφρώς υψηλότερο στα χαρτοφυλάκια νοικοκυριών (11 %) και χαμηλότερο στα τμήματα των ΜΜΕ και των ΜΧΕ μη λιανικής τραπεζικής ([20]) (περίπου 2 %). Τα πιστωτικά ιδρύματα χρησιμοποιούν διάφορες επιλογές για τον καθορισμό των πράσινων δανείων, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών προτύπων, της ταξινόμησης των επενδύσεων της ΕΕ, των αρχών της Loan Market Association (Ένωσης αγορών δανεισμού) για τα πράσινα δάνεια, καθώς και του σήματος ενυπόθηκων δανείων ενεργειακής απόδοσης, που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για ενυπόθηκα δάνεια ενεργειακής απόδοσης ([21]).

Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να προσδιορίσουν και να **αξιοποιήσουν τις βέλτιστες πρακτικές και τα διδάγματα που αντλήθηκαν** από τα συστήματα χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης που στοχεύουν σε κτίρια, καθώς και να τα επεκτείνουν. Τα πιο επιτυχημένα προγράμματα στην ΕΕ ([22]) έχουν βασιστεί σε υφιστάμενα συστήματα ενυπόθηκων δανείων και έχουν συνδυαστεί με ισχυρά φορολογικά κίνητρα ή επιχορηγήσεις για αναβαθμίσεις της ενεργειακής απόδοσης. Τα συστήματα αυτά είναι προσβάσιμα στους ιδιοκτήτες κτιρίων που σχεδιάζουν ήδη την επένδυσή τους και διασφαλίζουν ότι η επενδυτική τους απόφαση περιλαμβάνει βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για την προώθηση της χρήσης δανείων ενεργειακής απόδοσης είναι οι εξής:

— **Στήριξη των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων στην ανάπτυξη πιστοδοτικών προϊόντων ενεργειακής απόδοσης, με αύξηση της ειδικής ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση**. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αξιοποίηση των οργανωτικών δομών για την παροχή πρόσθετων υπηρεσιών, π.χ. συμβουλευτικών και επικουρικών υπηρεσιών, με σκοπό την υποστήριξη των απαιτήσεων και των ευκαιριών που συνδέονται με τα πράσινα δάνεια ενεργειακής απόδοσης ([23]). Επιπλέον, θα πρέπει να παρέχεται στήριξη στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την επέκταση του πεδίου εφαρμογής των δανειοδοτικών προϊόντων τους, π.χ. μέσω εργαλείων ελαχιστοποίησης των κινδύνων, όπως οι εγγυήσεις δανείων, η στήριξη της ανάπτυξης έργων και οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης/ενημέρωσης.

([18]) Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις απαιτήσεις του άρθρου 30 παράγραφος 3 της ΟΕΑ, ανατρέξτε στη σύσταση της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2023 (C/2023/1553).

([19]) Έκθεση της ΕΑΤ: In response to the call for advice from the EC on Green loans and mortgages (Απόκριση στο αίτημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για παροχή συμβουλών σχετικά με τα πράσινα δάνεια και ενυπόθηκα δάνεια) (Δεκέμβριος 2023). Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στην έκθεση της ΕΑΤ: https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2023-12/e7bcc22e-7fc2-4ca9-b50d-b6e922f99513/EBA%20report%20on%20green%20loans%20and%20mortgages_0.pdf.

([20]) Μη χρηματοπιστωτικές εταιρείες.

([21]) https://energyefficientmortgages.eu/ έργα χρηματοδοτούμενα από τα προγράμματα «Ορίζων 2020» και LIFE CET.

([22]) EEFIG (2021), The evolution of financing practices for energy efficiency in buildings, SME's and in industry (Η εξέλιξη των πρακτικών χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, των ΜΜΕ και της βιομηχανίας) (έκθεση του EEFIG)..

([23]) Παραδείγματα πράσινων δανείων από το Βέλγιο, τη Γερμανία, την Ελλάδα και την Εσθονία παρατίθενται στην έκθεση της ΕΑΤ (Δεκέμβριος 2023).

— **Θέσπιση μηχανισμών για δημόσια πράσινα δάνεια ή ενίσχυση των υφιστάμενων.** Τα δημόσια πράσινα δάνεια προσφέρονται από δημόσιους οργανισμούς (ή χρηματοδοτούνται έμμεσα από αυτούς) σε νοικοκυριά, επιχειρήσεις και ενοικιαστές, για την κάλυψη του αρχικού κόστους των μέτρων ενεργειακής απόδοσης. Πρόκειται συνήθως για «ευνοϊκά δάνεια», δηλαδή έχουν ευνοϊκούς, χαμηλότερους έως μηδενικούς, τόκους ή ευνοϊκές περιόδους αποπληρωμής. Τα δημόσια πράσινα δάνεια μπορούν να παρέχονται από εθνικά ταμεία ενεργειακής απόδοσης ή παρόμοιους φορείς που προωθούν τις επενδύσεις κεφαλαίων στην ενεργειακή απόδοση.

— **Παροχή φιλικών προς τον πελάτη λύσεων χρηματοδότησης και δανειοδότησης για την ενεργειακή απόδοση, με τη μεταφορά και τη συμπλήρωση των διατάξεων του άρθρου 30 της ΟΕΑ στο εθνικό νομοθετικό πλαίσιο.** Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να αξιολογούν το συμφέρον των πελατών τους σε σχέση με τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων τους και/ή την απόκτηση εξοπλισμού ενεργειακής απόδοσης, ώστε να είναι σε θέση να τους προσφέρουν ειδικά πιστοδοτικά προϊόντα ενεργειακής απόδοσης που ανταποκρίνονται στα συμφέροντά τους. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ενθαρρύνονται να παρέχουν στους πελάτες τους πληροφορίες σχετικά με τα προϊόντα ενεργειακής απόδοσης και τα πολλαπλά οφέλη της ενεργειακής ανακαίνισης, επιπλέον των πληροφοριών σχετικά με την αναμενόμενη εξοικονόμηση στους λογαριασμούς ενέργειας.

— **Παροχή της δυνατότητας στις ενώσεις συνιδιοκτητών να συνάπτουν δάνεια από κοινού για τη χρηματοδότηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης και απλούστευση των πρακτικών διαχείρισης της συνιδιοκτησίας στις πολυκατοικίες**, με σκοπό τη διευκόλυνση των επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί, για παράδειγμα, με i) την κατάργηση του κανόνα της ομοφωνίας για τη σύναψη δανείων ενεργειακής ανακαίνισης ή ii) τη συνεργασία με εταιρείες διαχείρισης ακινήτων για την προώθηση βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης και συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης στους συνιδιοκτήτες ([24]).

— **Παροχή τεχνικής βοήθειας και συμβουλών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα** για την ανάπτυξη εσωτερικών μονάδων ανάπτυξης έργων, τη δημιουργία υπηρεσιών μίας στάσης προς υποστήριξη των πελατών, την προσφορά ενεργειακού ελέγχου σε πελάτες (ΜΜΕ, κατοικίες), την ανάπτυξη ικανοτήτων των υπαλλήλων που είναι αρμόδιοι για τα δάνεια ώστε να συγκροτήσουν δυναμικό πωλήσεων για τα προϊόντα ενεργειακής απόδοσης.

3.2. **Σύσταση 8: Θέση σε ισχύ του αναγκαίου κανονιστικού πλαισίου και στήριξη καινοτόμων συστημάτων χρηματοδότησης, όπως η χρηματοδότηση επί των φόρων και η χρηματοδότηση βάσει λογαριασμών**

Τα συστήματα χρηματοδότησης με βάση το ακίνητο, όπως η χρηματοδότηση επί των φόρων και η χρηματοδότηση βάσει λογαριασμών, προσφέρουν πολυάριθμα πλεονεκτήματα όσον αφορά τη διευκόλυνση των επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση και την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων. Το πλεονέκτημά τους είναι διττό: χρησιμοποιούν εναλλακτικούς διαύλους αποπληρωμής, όπως οι λογαριασμοί ενέργειας και οι φόροι ακίνητης περιουσίας, για τη μείωση του κόστους των συναλλαγών που συνδέονται με δάνεια για βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης· και διαχωρίζουν τη χρηματοδότηση από την ιδιοκτησία, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η πρόκληση της μακροπρόθεσμης απόδοσης των επενδύσεων.

Η προσέγγιση αυτή μπορεί να συμβάλει στην υπέρβαση του εμποδίου των περιορισμένων οικονομικών πόρων, ιδίως για τα νοικοκυριά και τις ΜΜΕ χαμηλού εισοδήματος, αντιμετωπίζοντας τα ζητήματα των περιορισμένων βραχυπρόθεσμων οικονομικών αποδόσεων και των παρατεταμένων περιόδων αποπληρωμής για τις βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης. Μολονότι στα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αναπτυχθεί ορισμένα πιλοτικά συστήματα χρηματοδότησης επί των φόρων και βάσει λογαριασμών, συχνά απουσιάζει το αναγκαίο κανονιστικό πλαίσιο. **Το άρθρο 30 παράγραφος 3 της αναδιατυπωμένης ΟΕΑ ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν μέτρα για να διευκολύνουν την εφαρμογή των συστημάτων χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών** ([25]) **και επί των φόρων στα εθνικά τους πλαίσια**.

Τα **συστήματα χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών** μπορούν να προσφέρουν ελκυστικούς όρους, όπως χαμηλό επιτόκιο και μεγάλη διάρκεια, και να είναι ευρέως προσβάσιμα, υπό την προϋπόθεση ότι διεξάγεται άρτια ανάλυση κινδύνου και εφαρμόζονται μέτρα μετριασμού του κινδύνου ([26]). Για να ενεργοποιήσουν και να εφαρμόσουν τα εν λόγω συστήματα, οι εθνικές αρχές μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον χάρτη πορείας για την υιοθέτηση των συστημάτων βάσει λογαριασμών που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου RenOnBill ([27]).

([24]) Βλέπε, για παράδειγμα: τη Syndicat National des Propriétaires et Copropriétaires (Εθνική Ένωση Ιδιοκτητών και Συνιδιοκτητών) και το έγγραφο της Electrabel του ομίλου Engie με τίτλο «La copropriété, ses travaux et leur financement».

([25]) Η χρηματοδότηση βάσει λογαριασμών είναι μια μέθοδος χρηματοδότησης των ανακαινίσεων ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια, η οποία χρησιμοποιεί τους λογαριασμούς υπηρεσιών κοινής ωφελείας ως μέσο αποπληρωμής. Τα συστήματα χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών χρησιμοποιούν τα υφιστάμενα συστήματα πληρωμών των υπηρεσιών κοινής ωφελείας με σκοπό τη μείωση του κόστους των συναλλαγών και του κινδύνου πιθανής αθέτησης των δανειακών υποχρεώσεων.

([26]) Οι δομές των συστημάτων χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών παρουσιάζονται στη σύσταση της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2023 (C/2023/1553).

([27]) European on-bill Building Renovation Roadmap (2022) RenOnBill H2020 Project. Το έργο RenOnBill (2019-2022) συγκέντρωσε εταιρείες συμβούλων, επιχειρήσεις κοινής ωφελείας στον τομέα της ενέργειας και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για να δοκιμάσουν συστήματα χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών στη Γερμανία, την Ιταλία, την Ισπανία και τη Λιθουανία, με στόχο την επέκταση της υιοθέτησής τους σε ολόκληρη την Ευρώπη. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον χάρτη πορείας του έργου RenOnBill: https://renonbill.eu/knowledge-sharing/european-on-bill-building-renovation-roadmap?briefings=on&brochures=on&factsheets=on&infographics=on&language=any&reports=on&scientificpapers=on&tools=on&page=1.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για τη χρηματοδότηση βάσει λογαριασμών είναι οι εξής:

— **Αξιολόγηση του κατά πόσον το εθνικό πλαίσιο επιτρέπει την ανάπτυξη συστημάτων χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών**. Τα βασικά στοιχεία που πρέπει να εξεταστούν είναι τα εξής: κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο το οποίο επιτρέπει στις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας να ενεργούν ως δανειστές· ορθή και ευρεία εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για την ατομική μέτρηση και την ακρίβεια της κατανάλωσης ενέργειας μεμονωμένων μονάδων· διατάξεις για την προστασία των επενδυτών από την αθέτηση αποπληρωμής δανείων, με παράλληλη διατήρηση της προστασίας των καταναλωτών· δυνατότητα των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας και των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να χρησιμοποιούν αρχεία πληρωμών λογαριασμών για την αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου των τελικών χρηστών· και νόμοι που ρυθμίζουν τις σχέσεις ιδιοκτήτη–ενοικιαστή, οι οποίοι υποστηρίζουν τη δίκαιη κατανομή των επενδυτικών δαπανών και των υποχρεώσεων αποπληρωμής δανείων.

— **Χορήγηση δικαιώματος στις επιχειρήσεις κοινής ωφελείας στον τομέα της ενέργειας να παρέχουν χρηματοδότηση για την ενεργειακή απόδοση**. Όσον αφορά τα συστήματα που χρηματοδοτούνται από επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, τα κράτη μέλη ίσως χρειαστεί να τροποποιήσουν τη νομοθεσία για τους πιστωτές, ώστε να επιβεβαιώσουν ότι οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας έχουν το νόμιμο δικαίωμα να χορηγούν πιστώσεις για ανακαινίσεις. Για την εφαρμογή λύσεων χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών, απαιτείται η επιχείρηση κοινής ωφελείας να παρέχει το κεφάλαιο για τη χρηματοδότηση των εργασιών ενεργειακής απόδοσης και ο καταναλωτής να το αποπληρώνει με την τακτική πληρωμή των υφιστάμενων λογαριασμών υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

— **Εξασφάλιση επαρκών ταμειακών ροών στους φορείς υλοποίησης (π.χ. επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, ΕΕΥ) για την επίτευξη ευρείας κλίμακας και/ή δημιουργία εθνικών ή τοπικών ταμείων εγγυήσεων και στήριξης.** Για παράδειγμα, ένα εθνικό ταμείο ενεργειακής απόδοσης θα μπορούσε να αγοράσει τις εισπρακτέες απαιτήσεις του συστήματος χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών και να διασφαλίσει την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης σε πιλοτικά συστήματα (π.χ. μέσω εγγυήσεων δανείων). **Τα κονδύλια δημόσιων εγγυήσεων και οι πιστωτικές γραμμές του δημοσίου** μπορούν να διευκολύνουν την εφαρμογή συστημάτων χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών από επιχειρήσεις κοινής ωφελείας και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Οι εγγυήσεις αυτές θα μπορούσαν να ενεργοποιούνται σε περίπτωση που ένας ιδιοκτήτης κατοικίας αθετήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις, ώστε να μειωθεί ο επενδυτικός κίνδυνος όπως τον αντιλαμβάνονται οι δανειστές. Θα μπορούσαν να αναπτυχθούν ειδικές πιστωτικές γραμμές χρηματοδοτικής στήριξης βάσει λογαριασμών στο πλαίσιο της δημόσιας χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση, για παράδειγμα, από τα εθνικά ταμεία ενεργειακής απόδοσης. Η δημόσια δημοσιονομική στήριξη για την υιοθέτηση συστημάτων χρηματοδότησης βάσει λογαριασμών θα μπορούσε να λάβει τη μορφή μερικής ή πλήρους κάλυψης της αποπληρωμής των τόκων από τους τελικούς χρήστες μέσω των λογαριασμών ενέργειας, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να απολαμβάνουν πλήρως τα χρηματικά οφέλη της εξοικονόμησης ενέργειας. Ή μπορεί να λάβει τη μορφή συγχρηματοδότησης ώστε να μειωθεί το συνολικό επενδυτικό κόστος για συγκεκριμένα απαιτητικά έργα (ριζικές ανακαινίσεις, κτίρια με τις χειρότερες επιδόσεις, ευάλωτα νοικοκυριά).

Τα **συστήματα χρηματοδότησης επί των φόρων** εμπεριέχουν τη δυνατότητα των νοικοκυριών ή των επιχειρήσεων να αναλάβουν δανειακές υποχρεώσεις για την κάλυψη του κόστους της ανακαίνισης κατοικιών ή επαγγελματικών κτιρίων, της αγοράς ενεργειακά αποδοτικών συσκευών ή εξοπλισμού ή της βελτίωσης άλλων ενεργειακών διαδικασιών, με τη χρήση ειδικών φόρων και/ή άλλων χρεώσεων που σχετίζονται με το ακίνητο **ως μέσων αποπληρωμής**. Τα συστήματα χρηματοδότησης επί των φόρων περιλαμβάνουν μηχανισμούς που επιτρέπουν τη μετακύλιση του χρέους από τους προηγούμενους ιδιοκτήτες των ακινήτων στους επόμενους, χωρίς να χρειάζεται απαραίτητα η εκκαθάρισή του. Με τον τρόπο αυτόν, θεσπίζεται ένας απλός μηχανισμός μεταβίβασης χρέους, ώστε να ξεπεραστεί το αντικίνητρο για τους ιδιοκτήτες ακινήτων όσον αφορά τις επενδύσεις σε μέτρα ενεργειακής απόδοσης με μακρά περίοδο αποπληρωμής. Τα συστήματα χρηματοδότησης επί των φόρων παρέχουν στους ιδιοκτήτες ακινήτων τη δυνατότητα να εφαρμόζουν βελτιώσεις χωρίς να προκαταβάλλουν μεγάλα ποσά (σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει προκαταβολική χρηματοδότηση 100 %) και να αποπληρώνουν το κόστος σε περίοδο 10 ή 20 ετών μέσω φόρων ακίνητης περιουσίας ή άλλων φορολογικών επιβαρύνσεων που σχετίζονται με τα κτίρια. Η χρηματοδότηση μπορεί να παρέχεται είτε από δημόσιες πηγές, όπως δημοτικές αρχές, είτε από ιδιωτικούς πόρους.

Παραδείγματα συστημάτων χρηματοδότησης επί των φόρων είναι το έργο EuroPACE στην Ισπανία ([28]) και το έργο FITHOME ([29]), το οποίο αναβάθμισε την προσέγγιση του EuroPACE στις Κάτω Χώρες, σε συνεργασία με τοπικές αρχές και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για τη χρηματοδότηση επί των φόρων είναι οι εξής:

— **Αξιολόγηση του κατά πόσον το εθνικό πλαίσιο επιτρέπει την ανάπτυξη συστημάτων χρηματοδότησης επί των φόρων**. Αυτό περιλαμβάνει την ανάλυση των φορολογικών συστημάτων και τον προσδιορισμό της ανάγκης για κανονιστικές μεταρρυθμίσεις των φόρων ακίνητης περιουσίας και άλλων σχετικών επιβαρύνσεων για τα κτίρια, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή συστημάτων χρηματοδότησης επί των φόρων. Περιλαμβάνει επίσης τη διασφάλιση ότι οι τοπικές δημόσιες αρχές μπορούν να εισπράττουν τα ποσά της αποπληρωμής και να τα μεταφέρουν στους ιδιώτες επενδυτές, χωρίς να τα ενσωματώνουν στον δημοτικό προϋπολογισμό τους. Η ύπαρξη φόρων ακίνητης περιουσίας ή παρόμοιων φορολογικών επιβαρύνσεων για τα κτίρια αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή της χρηματοδότησης επί των φόρων.

([28]) Έργο EuroPACE του προγράμματος «Ορίζων 2020», https://cordis.europa.eu/article/id/422271-a-home-based-financing-model-to-boost-investments-in-sustainable-renovation.

([29]) Το έργο FITHOME ανέπτυξε ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης επί των φόρων, με στόχο την πραγματοποίηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης σε κατοικίες στις Κάτω Χώρες. Της πρωτοβουλίας ηγείται η ολλανδική εταιρεία De Woonpas, σε συνεργασία με ολλανδικούς δήμους. Το πρόγραμμα χρηματοδότησης επί των φόρων λειτουργεί κυρίως μέσω δύο φορέων ειδικού σκοπού, του SVGVR (Ίδρυμα Verzamelgelden) και του SWGVR (Ίδρυμα Waarborg). Η τράπεζα BNG (Τράπεζα των Ολλανδικών Δήμων) δανείζει χρήματα στο SVGVR, το οποίο καλύπτει το κόστος των εργασιών για λογαριασμό του δήμου. Στη συνέχεια, οι ιδιοκτήτες κατοικιών επιβαρύνονται με «φόρο βελτίωσης» —έναν μηνιαίο φόρο επί της αυξημένης αξίας του ακινήτου— για 30 έτη, ο οποίος υπολογίζεται κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται ότι η αποπληρωμή του χρέους είναι οικονομικά προσιτή για τους ιδιοκτήτες κατοικιών. Το SVGVR εισπράττει τους φόρους που καταβάλλονται, ενώ το SWGVR ενεργεί ως εγγύηση, επιβάλλοντας ένα μικρό ποσοστό στον μηνιαίο φόρο για την κάλυψη των οικονομικών κινδύνων των δήμων σε περίπτωση που προκύψουν προβλήματα στην αποπληρωμή από τους ιδιοκτήτες κατοικιών. Η διαδικασία συνδέεται με το ολλανδικό κτηματολογικό σύστημα «Kadaster», για την παρακολούθηση της είσπραξης του φόρου βελτίωσης. Για περισσότερες πληροφορίες: FITHOME Horizon 2020 project, https://cordis.europa.eu/project/id/892214.

— **Καθορισμός διαδικασιών για την εξασφάλιση της αποπληρωμής μέσω φόρων ακίνητης περιουσίας και τη μεταβίβαση του χρέους μαζί με την κυριότητα.** Για την εφαρμογή συστημάτων χρηματοδότησης επί των φόρων, απαιτούνται αποτελεσματικές διαδικασίες εκτέλεσης σε περιπτώσεις μη καταβολής φόρων ή ύπαρξης προηγούμενων απαιτήσεων για εξόφληση άλλων οφειλών πριν από τη χρηματοδότηση επί των φόρων. Οι δήμοι διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη μεταφορά των ποσών αποπληρωμής μεταξύ νοικοκυριών και επενδυτών και θα πρέπει να είναι σε θέση να μην ενσωματώνουν τις δραστηριότητες αυτές στον δημοτικό προϋπολογισμό.

— **Συμμετοχή των αναγκαίων συμφεροντούχων με βάση την πείρα που αποκτήθηκε μέσω επιτυχημένων ευρωπαϊκών έργων.** Στη χρηματοδότηση επί των φόρων συμμετέχουν πολλοί συμφεροντούχοι, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνήσεων και των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης, των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, των εγκαταστατών και των ιδιοκτητών κατοικιών. Η χρηματοδότηση επί των φόρων για ενεργειακές ανακαινίσεις μπορεί να παρέχεται μέσω δανείων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ενώ οι βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης υλοποιούνται από ειδικούς εργολάβους και το κόστος ανακτάται μέσω φόρων ακίνητης περιουσίας ή άλλων φορολογικών επιβαρύνσεων.

3.3. **Σύσταση 9: Άρση των φραγμών και αύξηση της χρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης μέσω συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και προώθηση μιας αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών**

Η αγορά ενεργειακών υπηρεσιών, ιδίως όταν κάνει χρήση συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης, αποτελεί βασικό οικοσύστημα για την αποδέσμευση ιδιωτικής χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση και την προώθηση των επιχειρηματικών προοπτικών της ενεργειακής απόδοσης. Η αγορά των εταιρειών ενεργειακών υπηρεσιών (ΕΕΥ) βασίζεται σε συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και μίσθωσης για τη χρηματοδότηση επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης, καθιστώντας δυνατή τη μετακίνηση του επενδυτικού κόστους από τις κεφαλαιουχικές δαπάνες στις λειτουργικές δαπάνες και δίνοντας προτεραιότητα στην επίτευξη διαρκούς ενεργειακής απόδοσης με την πάροδο του χρόνου.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξη των συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης και της αγοράς των ΕΕΥ, είναι σημαντικό να αναπτυχθούν μεγάλα προγράμματα ενεργειακής απόδοσης, στο πλαίσιο των οποίων μπορούν να τυποποιηθούν και να συγκεντρωθούν οι επενδυτικές ροές, ιδίως για τα δημόσια και τα επαγγελματικά κτίρια και τις ΜΜΕ. Στους τομείς της βιομηχανίας και των ΜΜΕ, οι ΕΕΥ ([30]) μπορούν να εκτελούν σύνθετα ενεργειακά έργα, παρέχοντας τεχνική εμπειρογνωσία και χρηματοδότηση σε τομείς που δεν αποτελούν την κύρια δραστηριότητα της εκάστοτε βιομηχανίας (π.χ. ανάκτηση και επαναχρησιμοποίηση της απορριπτόμενης θερμότητας).

Οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης (στο εξής: ΣΕΑ) χρησιμοποιούνται όταν ένας αντισυμβαλλόμενος (π.χ. μια ΕΕΥ) δεσμεύεται να εγκαταστήσει τον αναγκαίο εξοπλισμό και εγγυάται συγκεκριμένες επιδόσεις εξοικονόμησης ενέργειας. Στη ΣΕΑ καθορίζονται οι όροι της προκαταβολής και η κατανομή των πληρωμών που ακολουθούν, οι οποίες επιδιώκεται να είναι χαμηλότερες από την εξοικονόμηση χρημάτων που επιτυγχάνεται με την εξοικονόμηση ενέργειας του έργου. Με τη ΣΕΑ, προσφέρεται στον πελάτη μια ενιαία σύμβαση επί παραδόσει ολοκληρωμένου έργου, η οποία περιλαμβάνει μόνο τον έναν αντισυμβαλλόμενο καθ' όλη τη διάρκειά της. Οι πάροχοι ΣΕΑ διαχειρίζονται επίσης τους κινδύνους όσον αφορά την απόδοση και εγγυώνται την εξοικονόμηση. Ωστόσο, οι ΣΕΑ εμπεριέχουν αυξημένο κόστος συναλλαγών, υψηλές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τη διασφάλιση της συνέχισης των εργασιών, δεδομένου ότι οι ΕΕΥ αναχρηματοδοτούνται με μικρής αξίας, μακροπρόθεσμες δόσεις, και έλλειψη τυποποιημένου πλαισίου και υποδειγμάτων για την παρακολούθηση και την επαλήθευση της εξοικονόμησης. Ελλείψει ειδικών καθεστώτων εγγυήσεων ή άλλων μορφών δημόσιας δημοσιονομικής στήριξης, οι προκλήσεις αυτές συχνά οδηγούν σε βέλτιστα από πλευράς κόστους μέτρα ενεργειακής απόδοσης, τα οποία επικεντρώνονται σε σύντομους χρόνους αποπληρωμής, λόγω της απροθυμίας των παρόχων ΣΕΑ να αναλάβουν μακροπρόθεσμο κίνδυνο.

Οι ΣΕΑ είναι ιδιαίτερα κατάλληλες για την πραγματοποίηση βελτιώσεων της ενεργειακής απόδοσης στον δημόσιο τομέα, όπου η ολοκληρωμένη εμπειρογνωσία και η εγγυημένη απόδοση που προσφέρουν οι πάροχοι υπηρεσιών διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα των επενδύσεων. Ο τεχνικός κίνδυνος ως προς την επίτευξη εξοικονόμησης ενέργειας βαρύνει τον πάροχο υπηρεσιών καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης. Η χρηματοδότηση από τρίτους, με την αποπληρωμή του αρχικού επενδυτικού κόστους μέσω της εξοικονόμησης ενεργειακού κόστους, καθιστά δυνατή την υλοποίηση των έργων ακόμα και αν οι δημόσιοι πόροι είναι ανεπαρκείς και η δυνατότητα μεταχείρισης των ΣΕΑ ως στοιχείων εκτός ισολογισμού επιτρέπει τη διατήρηση της ισοσκέλισης των δημόσιων λογαριασμών. Συνιστάται στους αγοραστές του δημόσιου τομέα να αξιολογούν τη σκοπιμότητα της σύναψης μακροχρόνιων συμβάσεων ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες επιφέρουν μακροπρόθεσμη εξοικονόμηση ενέργειας, κατά τη σύναψη συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με σημαντικό ενεργειακό περιεχόμενο (π.χ. παροχή θέρμανσης). Για να διευκολυνθεί η χρήση των ΣΕΑ σε επενδύσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και να αρθούν οι διοικητικοί φραγμοί, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν τυποποιημένα υποδείγματα συμβάσεων, τα οποία, για τον δημόσιο τομέα, θα πρέπει να συμμορφώνονται με τον οδηγό της Eurostat σχετικά με τη μεταχείριση των ΣΕΑ ως στοιχείων εκτός ισολογισμού στα δημόσια λογιστικά συστήματα.

Οι ιδιωτικοί πόροι για βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης μπορούν να προέρχονται από ιδίους πόρους των ΕΕΥ ή από **χρηματοδότηση από τρίτους**, με τη συμμετοχή πιστωτικών ιδρυμάτων ή άλλων ιδιωτών επενδυτών, συχνά υπό μορφή χρηματοδότησης με δανειακά κεφάλαια. Σύμφωνα με την πρώτη επιλογή, οι ΕΕΥ δανείζονται τους χρηματοδοτικούς πόρους που είναι αναγκαίοι για την υλοποίηση των έργων. Σύμφωνα με τη δεύτερη επιλογή, ο χρήστης/πελάτης ενέργειας λαμβάνει δάνειο από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, το οποίο υποστηρίζεται με σύμβαση εγγυημένης εξοικονόμησης ενέργειας από την ΕΕΥ. Η εγγυημένη εξοικονόμηση ενέργειας μειώνει την αντίληψη κινδύνου της τράπεζας, αποδεικνύοντας ότι το έργο θα δημιουργήσει θετικές ταμειακές ροές, δηλαδή ότι η εξοικονόμηση που θα επιτευχθεί θα καλύψει οπωσδήποτε την αποπληρωμή του χρέους, κάτι το οποίο έχει θετικό αντίκτυπο στη διαπραγμάτευση των επιτοκίων.

([30]) JRC της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2017). *Energy Service Companies in the EU* (Εταιρείες ενεργειακών υπηρεσιών στην ΕΕ). Το έγγραφο περιέχει επισκόπηση των τύπων ΕΕΥ και παραδείγματα από τα κράτη μέλη.

Παρότι οι ΣΕΑ και η αγορά των ΕΕΥ αξιοποιούνται και λειτουργούν για τα επαγγελματικά και τα δημόσια κτίρια, υπάρχουν δυνατότητες επέκτασης για τη βιομηχανία, ιδίως όσον αφορά τις ΜΜΕ και τις διαδικασίες παραγωγής τους, καθώς και για την ανακαίνιση ιδιωτικών οικιστικών κτιρίων. Για τη στήριξη των ΕΕΥ κατά τη διείσδυση στις εν λόγω αγορές, είναι ζωτικής σημασίας να μειωθούν οι κίνδυνοι και η αβεβαιότητα σχετικά με την ικανότητα των πελατών να αποπληρώσουν την αρχική χρηματοδότηση, καθώς και να προστατευτούν οι ΕΕΥ από την αθέτηση υποχρεώσεων εκ μέρους των πελατών, περίπτωση για την οποία μπορούν να είναι επωφελή τα κονδύλια δημόσιων εγγυήσεων που διατίθενται ειδικά για τη χρηματοδότηση των ΣΕΑ και των ΕΕΥ. Ταυτόχρονα, τα υφιστάμενα εμπόδια στην επέκταση της αγοράς ΕΕΥ και της ιδιωτικής χρηματοδότησης δεν σχετίζονται μόνο με το προφίλ κινδύνου των δυνητικών πελατών, αλλά και με την κεφαλαιακή ρευστότητα των ίδιων των ΕΕΥ και την ικανότητά τους να αυξάνουν την εκ μέρους τους ικανότητα ανάληψης κινδύνων και, ως εκ τούτου, να συνάπτουν νέες πράξεις. Για τους λόγους αυτούς, ένας από τους βασικούς τρόπους επέκτασης των δραστηριοτήτων των ΕΕΥ είναι οι μηχανισμοί αναχρηματοδότησης, όπως τα ταμεία πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και τα ειδικά χρηματοδοτικά μέσα ενεργειακής απόδοσης, που αγοράζουν τις εισπρακτέες απαιτήσεις των ΕΕΥ με σκοπό την τιτλοποίηση στη δευτερογενή αγορά.

Το έργο FinEERGo-DOM ([31]) επιδεικνύει πειστικά πώς μπορούν να αξιοποιηθούν οι συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης και οι δραστηριότητες των ΕΕΥ.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για τη βελτίωση της αγοράς των υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης και της χρηματοδότησης των ΕΕΥ είναι οι εξής:

— **Χρήση της ενωσιακής και εθνικής δημόσιας δημοσιονομικής στήριξης για την ανάπτυξη της αγοράς των ΕΕΥ, με τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των ΕΕΥ και των φορέων ειδικού σκοπού για την ενεργειακή απόδοση**. Διάθεση κονδυλίων εγγυήσεων για ΣΕΑ, μηχανισμούς αναχρηματοδότησης των ΕΕΥ και συστήματα πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, με στόχο την υποστήριξη της ικανότητας ανάληψης κινδύνων των ΕΕΥ, την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για τις υφιστάμενες δραστηριότητές τους και την ενίσχυση των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων τους και της διείσδυσής τους στην αγορά.

— **Προαγωγή του ρόλου των ΕΕΥ και των νέων τύπων σύναψης συμβάσεων, όπως το μοντέλο της «ενέργειας ως υπηρεσίας» και οι ΣΕΑ, ως πυλώνων της εθνικής πολιτικής για την ενεργειακή απόδοση.** Τα εν λόγω επιχειρηματικά μοντέλα έχουν σημαντικές δυνατότητες όσον αφορά την κάλυψη του αρχικού επενδυτικού κόστους για παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης και τεχνολογίες καθαρού εξηλεκτρισμού.

— **Προώθηση της επικαιροποίησης των νομοθετικών πλαισίων και των δημόσιων διαγωνισμών, με σκοπό τη ρητή αναγνώριση και τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των ΕΕΥ και της σύναψης ΣΕΑ.** Αναγνώριση της «ενέργειας ως υπηρεσίας» και των ΣΕΑ ως των βασικών επιχειρηματικών μοντέλων για την προσέλκυση συμμετοχής ιδιωτών στην αγορά με σκοπό την αποκόμιση οικονομικού οφέλους από την εξοικονόμηση ενέργειας ως εμπορεύσιμου αγαθού.

— **Ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων μεταξύ παρόχων τεχνολογίας, διανομέων ενέργειας, εταιρειών ενεργειακών υπηρεσιών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων** για την προώθηση βιώσιμων και αποδοτικών ενεργειακών λύσεων, μηχανισμών απόκρισης της ζήτησης, καθώς και της ευελιξίας του ενεργειακού συστήματος. Οι συνεργασίες αυτές μπορούν να οδηγήσουν σε ολοκληρωμένες προσφορές που ενοποιούν ενεργειακά αποδοτικές τεχνολογίες, όπως οι αντλίες θερμότητας, με δίκτυα διανομής και υπηρεσίες.

— **Στήριξη της ανάπτυξης προηγμένων υποδομών μέτρησης**, συμπεριλαμβανομένων έξυπνων δικτύων και ενεργειακών δικτύων που μπορούν να παρακολουθούν αυτόματα τις ενεργειακές ροές και να προσαρμόζονται στις αλλαγές της προσφοράς και της ζήτησης ενέργειας. Ο συνδυασμός έξυπνων μετρητών με έξυπνα δίκτυα μπορεί να παρέχει σε πραγματικό χρόνο πληροφορίες σχετικά με τη χρήση ενέργειας στους καταναλωτές και τους προμηθευτές.

3.4. **Σύσταση 10: Ανάπτυξη δημόσιων εγγυήσεων και άλλων εργαλείων ελαχιστοποίησης των κινδύνων, με σκοπό την αύξηση της πρόσβασης σε ιδιωτική χρηματοδότηση για την ενεργειακή απόδοση**

Για τμήματα της αγοράς όπως τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και οι ΜΜΕ, η ανάπτυξη επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης συχνά παρεμποδίζεται από τον υψηλό κίνδυνο και τη δύσκολη πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Ωστόσο, η ιδιωτική χρηματοδότηση που υποστηρίζεται με δημόσιες εγγυήσεις ή δάνεια μπορεί να αποτελέσει αποτελεσματικό δίαυλο για τη στόχευση των τμημάτων αυτών. Τα μέσα και τα εργαλεία ελαχιστοποίησης των κινδύνων, όπως οι δημόσιες εγγυήσεις, η βιώσιμη χρήση επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων και η τυποποίηση, μπορούν να μειώσουν τον κίνδυνο αθέτησης των υποχρεώσεων και να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης.

([31]) Το έργο FinEERGo-DOM προσάρμοσε και εφάρμοσε το καινοτόμο μοντέλο του Λετονικού Μηχανισμού για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (LABEEF) στην Πολωνία, την Αυστρία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και τη Βουλγαρία. Το έργο διευκόλυνε τις ολοκληρωμένες, ριζικές ανακαινίσεις στον κτιριακό τομέα, χρησιμοποιώντας ένα μοντέλο συμβάσεων απόδοσης που εξασφάλιζε εγγυημένη εξοικονόμηση και αξιοποιούσε τις ικανότητες των ΕΕΥ. Το καινοτόμο χρηματοδοτικό μοντέλο περιλάμβανε την υιοθέτηση της προσέγγισης των ΣΕΑ, βάσει της οποίας οι ιδιοκτήτες κτιρίων δεν χρειαζόταν να επενδύσουν αρχικό κεφάλαιο, ενώ τα έργα ανακαίνισης κατέστησαν οικονομικά βιώσιμα και ενισχύθηκε η ρευστότητα των ΕΕΥ. Για περισσότερες πληροφορίες: https://fineergodom.eu.

Οι **δημόσιες εγγυήσεις** μπορούν να τονώσουν τις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης, ελαχιστοποιώντας τους κινδύνους των έργων για τους δανειστές και τους επενδυτές. Μπορούν να αυξήσουν την πιστοληπτική ικανότητα των ιδιοκτητών κατοικιών και των επιχειρήσεων, να συμπληρώσουν τα εθνικά προγράμματα και να διευκολύνουν την πρόσβαση σε ιδιωτική συγχρηματοδότηση. Οι δημόσιες εγγυήσεις μπορούν επίσης να καλύψουν εν μέρει ή εξολοκλήρου το επενδυτικό κόστος σε περιπτώσεις μη επίτευξης της αναμενόμενης εξοικονόμησης ενέργειας, προβλημάτων στην υλοποίηση ή αθέτησης των υποχρεώσεων του δανειολήπτη. Επιπλέον, μπορούν να στηρίξουν χαμηλά έως μηδενικά επιτόκια για δάνεια ενεργειακής απόδοσης, καθώς και τη συγκέντρωση και τυποποίηση των μικρότερων έργων, διευκολύνοντας την αναχρηματοδότηση, την τιτλοποίηση και τη συμμετοχή στη δευτερογενή αγορά. Ακόμα, μπορούν να στηρίξουν την υιοθέτηση καινοτόμων συστημάτων χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση, τα οποία μπορούν να προσελκύσουν ευκολότερα τη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων, με τη χρήση μέσων όπως η συμμετοχή των ΕΕΥ, η χρηματοδότηση επί των φόρων και η χρηματοδότηση βάσει λογαριασμών. Οι καινοτόμες χρηματοδοτικές λύσεις συχνά απαιτούν δημόσιες εγγυήσεις με σκοπό όχι μόνο να μειωθούν οι επενδυτικοί κίνδυνοι, αλλά και να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των πολιτών και των ιδιωτικών επιχειρήσεων σε πιο καινοτόμες προσεγγίσεις για τη στήριξη της υιοθέτησης της ενεργειακής απόδοσης.

Οι παράγοντες διευκόλυνσης των συναλλαγών, όπως η υποστήριξη **τεχνικής βοήθειας** και **άλλοι φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης έργων ενεργειακής απόδοσης**, αποτελούν επίσης βασικά εργαλεία ελαχιστοποίησης των κινδύνων. Με τη στήριξη της ανάπτυξης σειρών έργων ενεργειακής απόδοσης μέσω της τυποποίησης της αξιολόγησης, των πρακτικών και των διαδικασιών, οι μηχανισμοί τεχνικής βοήθειας και οι φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης έργων αναπτύσσουν πρακτικές της αγοράς και δημιουργούν εμπιστοσύνη στους ιδιώτες επενδυτές. Τα εργαλεία ελαχιστοποίησης των κινδύνων και οι παράγοντες διευκόλυνσης των συναλλαγών θεωρούνται καίριας σημασίας για τις αναδυόμενες αγορές, λόγω των υψηλών διαφαινόμενων κινδύνων, της έλλειψης εξοικείωσης στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και της περιορισμένης αναπτυξιακής ικανότητας στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης. Επιπλέον, το σαφές μήνυμα από τις εθνικές κυβερνήσεις στην αγορά σχετικά με την απόδοση προτεραιότητας στις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης αποτελεί ένα ακόμα ισχυρό εργαλείο ελαχιστοποίησης των κινδύνων, το οποίο παρέχει μακροπρόθεσμη προοπτική και οικοδομεί εμπιστοσύνη μεταξύ ιδιωτών και θεσμικών επενδυτών.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για τη στήριξη της ανάπτυξης μέσων ελαχιστοποίησης των κινδύνων και καθεστώτων δημόσιων εγγυήσεων για την ενεργειακή απόδοση είναι οι εξής:

— **Θέσπιση μηχανισμών μακροπρόθεσμων δημόσιων εγγυήσεων για δάνεια και υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης**. Οι εν λόγω μηχανισμοί θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως ειδικές πιστωτικές γραμμές και ειδικά κονδύλια στους εθνικούς οργανισμούς που είναι υπεύθυνοι για επενδύσεις κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών και των εθνικών ταμείων ενεργειακής απόδοσης, εφόσον υπάρχουν. Οι δημόσιες εγγυήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμπληρωματικά προς τα εθνικά προγράμματα και τα δημόσια κίνητρα για την ενεργειακή απόδοση, προκειμένου να αυξηθεί η πρόσβαση σε ιδιωτικά κεφάλαια ή να προαχθεί ο δανεισμός από εμπορικές τράπεζες.

— **Εντοπισμός ειδικών ανά χώρα κινδύνων και δυσκολιών όσον αφορά την πρόσβαση σε χρηματοδότηση για τους συμμετέχοντες στην αγορά**, όπως τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και οι ΜΜΕ. Οι πολιτικές για την ενεργειακή απόδοση που στοχεύουν ειδικά, για παράδειγμα, στα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος έχουν θετικό κοινωνικό αντίκτυπο και μπορούν να αποφέρουν πολλαπλά οφέλη. Περιλαμβάνουν ενεργειακούς ελέγχους σε συνδυασμό με χρηματοδοτικά μέσα που συνίστανται σε δάνεια και επιχορηγήσεις για ανακαινίσεις κτιρίων ή ειδικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης οι οποίες βασίζονται στην καλύτερη κατανόηση των ευκαιριών ενεργειακής απόδοσης, καθώς και του κόστους και των οφελών τους.

— **Χρήση των δημόσιων εγγυήσεων προκειμένου να στηριχθεί η ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων χρηματοδότησης μέσω της ενεργειακής απόδοσης ως υπηρεσίας.** Οι εγγυήσεις ενεργειακής απόδοσης μπορούν, για παράδειγμα, να προσελκύσουν περισσότερες ΕΕΥ, να αυξήσουν τις δυνατότητες επέκτασής τους στην αγορά, να διευκολύνουν το άνοιγμά τους σε νέες αγορές και να στηρίξουν την εκκίνηση της αγοράς ενεργειακών υπηρεσιών στον τομέα των κατοικιών.

3.5. Σύσταση 11: Προώθηση ευκαιριών αναχρηματοδότησης και προαγωγή της ανάπτυξης της δευτερογενούς αγοράς για την ενεργειακή απόδοση

Η διευκόλυνση της ανάπτυξης της δευτερογενούς αγοράς για την ενεργειακή απόδοση, για παράδειγμα μέσω πράσινων ομολόγων ([32]), μπορεί να αυξήσει τον αριθμό των έργων ενεργειακής απόδοσης και να βελτιώσει σημαντικά τη διαθεσιμότητα κεφαλαίων για ιδιώτες επενδυτές στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης. Τα πράσινα ομόλογα εκδίδονται κυρίως για ενεργειακά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής απόδοσης. Ο τομέας της ενεργειακής απόδοσης καλύπτει τα νέα και τα ανακαινισμένα κτίρια, την αποθήκευση ενέργειας, την τηλεθέρμανση, τα έξυπνα δίκτυα, τις συσκευές και τα προϊόντα. Η έκδοση πράσινων ομολόγων παρέχει σημαντική και μεγάλη συγκέντρωση χρηματοδότησης από επενδυτές, με υψηλό αποτέλεσμα μόχλευσης, δεν χρειάζεται δημόσια χρηματοδότηση και μεταδίδει ισχυρά σήματα στην αγορά. Μπορεί να προσελκύσει νέους επενδυτές και να αναδείξει την ανάγκη για μεγαλύτερη έμφαση στα ελάχιστα όρια ενεργειακής απόδοσης και στα χαρτοφυλάκια ριζικών ανακαινίσεων κτιρίων.

([32]) Τα πράσινα ομόλογα είναι ένα είδος χρεωστικών τίτλων οι οποίοι εκδίδονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς για την αυτοχρηματοδότησή τους και δεσμεύουν τη χρήση των κεφαλαίων που λαμβάνονται για περιβαλλοντικά έργα ή έργα σχετικά με την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Βλέπε παραδείγματα στην έκθεση του EEFIG του 2022 με τίτλο «Report on the evolution of financing practices for energy efficiency in buildings, SMEs and in industry» (Έκθεση σχετικά με την εξέλιξη των πρακτικών χρηματοδότησης για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, των ΜΜΕ και της βιομηχανίας) https://op.europa.eu/publication-detail/-/publication/a3032517-c761-11ec-b6f4-01aa75ed71a1.

Ο κανονισμός σχετικά με την προαιρετική υιοθέτηση του προτύπου των ευρωπαϊκών πράσινων ομολόγων εγκρίθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2023 ([33]). Η έκδοση πράσινων ομολόγων βάσει του νέου προτύπου απαιτεί πλήρη συμμόρφωση με τα κριτήρια της ταξινόμησης των επενδύσεων της ΕΕ για τα περιουσιακά στοιχεία που χρηματοδοτούνται από πράσινα ομόλογα.

Η ανάπτυξη δευτερογενούς αγοράς για την ενεργειακή απόδοση συνδέεται συχνά με τη δημιουργία φορέων σωρευτικής εκπροσώπησης έργων, την αναχρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης και τους μηχανισμούς προεξοφλητικής χρηματοδότησης. Η αναχρηματοδότηση της ενεργειακής απόδοσης περιλαμβάνει τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων των εισπρακτέων απαιτήσεων από την εξοικονόμηση (κόστους) ενέργειας και/ή των αναμενόμενων αποπληρωμών επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή θεσμικούς επενδυτές. Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης των ΕΕΥ και της σύναψης ΣΕΑ, οι ΕΕΥ ή ο αρχικός δανειστής μπορούν να μεταβιβάζουν δικαιώματα μελλοντικών πληρωμών της ΕΕΥ, παρέχοντας τη δυνατότητα στις ΕΕΥ να λαμβάνουν εισφορές κεφαλαίου και ρευστότητα, με σκοπό την αύξηση των δραστηριοτήτων τους. Οι ΕΕΥ και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συχνά δημιουργούν εταιρικές σχέσεις ειδικά για τη συγκέντρωση εισπρακτέων απαιτήσεων από τις ΣΕΑ σε ειδικά πράσινα ομόλογα. Οι υπερΕΕΥ έχουν προκύψει για να προωθήσουν την ομαδοποίηση έργων και να λειτουργήσουν ως διαμεσολαβητές μεταξύ των ΕΕΥ και των θεσμικών επενδυτών. Στο πλαίσιο των δανείων ενεργειακής απόδοσης, ενυπόθηκων και μη, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα συνήθως συγκεντρώνουν τα υφιστάμενα χρέη που συνδέονται με δάνεια ενεργειακής απόδοσης, ενυπόθηκα και μη, σε πράσινα ομόλογα, προκειμένου να τα διαθέσουν στη δευτερογενή αγορά. Η δημιουργία μηχανισμών προεξοφλητικής χρηματοδότησης και αναχρηματοδότησης μπορεί να υποστηριχθεί από τις εθνικές αρχές αλλά και με δημόσιες παρεμβάσεις, για παράδειγμα με τη δημιουργία μηχανισμών που προωθούν τη συγκέντρωση έργων από διαφορετικές πηγές δανεισμού. Το ταμείο τιτλοποίησης της UCI ([34]) στην Ισπανία και την Πορτογαλία αποτελεί παράδειγμα τέτοιου είδους συνεργατικής πρωτοβουλίας.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις των κρατών μελών είναι οι εξής:

— **Προώθηση και στήριξη της ανάπτυξης της αγοράς πράσινων ομολόγων** στο εθνικό τους πλαίσιο, μεταξύ άλλων με την έκδοση εθνικών και περιφερειακών πράσινων ομολόγων, την προώθηση της προαιρετικής χρήσης του προτύπου των ευρωπαϊκών πράσινων ομολόγων και/ή τη θέσπιση ειδικών προτύπων που καλύπτουν τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της αγοράς τους.

— **Καθιέρωση ειδικών διαλόγων με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα** για τη διευκόλυνση της συλλογής και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την ανάπτυξη πράσινων ομολόγων για την ενεργειακή απόδοση, καθώς και της ανταλλαγής απόψεων σχετικά με τον τρόπο προώθησης της ανάπτυξης δευτερογενούς αγοράς για τις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης.

— **Στήριξη της δημιουργίας ειδικών μηχανισμών αναχρηματοδότησης της ενεργειακής απόδοσης**, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων για τις ΣΕΑ και της δημιουργίας υπερΕΕΥ, καθώς και ταμείων τιτλοποίησης στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης ως συνεργατικών πρωτοβουλιών μεταξύ αναπτυξιακών τραπεζών και ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

3.6. **Σύσταση 12: Βελτίωση της συλλογής δεδομένων σχετικά με την ενεργειακή απόδοση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις οικονομικές επιδόσεις των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης, και στήριξη των μέτρων παρακολούθησης και επαλήθευσης της εξοικονόμησης ενέργειας**

Η ολοκληρωμένη και συστηματική παρακολούθηση των δεδομένων για τις επενδύσεις ενεργειακής απόδοσης εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Η ενίσχυση των συστημάτων υποβολής εκθέσεων, σε συνδυασμό με την παρακολούθηση και τη συγκριτική αξιολόγηση της ενεργειακής απόδοσης και των οικονομικών επιδόσεων, μπορεί να βελτιώσει την οικονομική μεταχείριση της ενεργειακής απόδοσης.

Η εναρμόνιση και η απλούστευση των πρακτικών παρακολούθησης και επαλήθευσης της εξοικονόμησης ενέργειας σε όλα τα κράτη μέλη και τους χρηματοοικονομικούς επενδυτές μπορούν να μειώσουν το κόστος συναλλαγών, να δημιουργήσουν κλίμα εμπιστοσύνης στις οικονομικές επιδόσεις των επενδύσεων ενεργειακής απόδοσης, να προωθήσουν την ενοποίηση της αγοράς των υπηρεσιών ενεργειακής απόδοσης και να αυξήσουν την εμπιστοσύνη στη χρηματική αξία που συνδέεται με την εξοικονόμηση ενέργειας και στην εμπορευσιμότητά της.

([33]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/2631 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 2023, σχετικά με τα ευρωπαϊκά πράσινα ομόλογα και τις προαιρετικές δημοσιοποιήσεις για τα ομόλογα που διατίθενται στην αγορά ως περιβαλλοντικά βιώσιμα και για τα συνδεόμενα με τη βιωσιμότητα ομόλογα (ΕΕ L, 2023/2631, 30.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2631/oj).

([34]) Το ταμείο τιτλοποίησης RMBS Green Prado XI/UCI είναι μια συνεργατική πρωτοβουλία στην οποία συμμετέχουν η ΕΤΕπ, το Instituto de Crédito Oficial (ICO) και η Unión de Créditos Inmobiliarios (UCI), με σκοπό την τιτλοποίηση ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων από την Ισπανία και την Πορτογαλία. Προωθεί ενεργειακά αποδοτικά οικιστικά έργα στην Ισπανία και την Πορτογαλία, συγκεντρώνοντας ενυπόθηκα στεγαστικά δάνεια σε τιτλοποιημένο χαρτοφυλάκιο. Το ταμείο τιτλοποίησης ομαδοποιεί περιουσιακά στοιχεία (στεγαστικά ενυπόθηκα δάνεια από το ταμείο της UCI) για τη δημιουργία επενδυτικών χαρτοφυλακίων ελκυστικών στους θεσμικούς επενδυτές. Για περισσότερες πληροφορίες: https://www.eib.org/en/press/all/2023-165-eib-group-and-ico-invest-in-uci-securitisation-fund-for-renovating-and-building-residential-homes-using-sustainable-criteria-in-spain-and-portugal.

Στο άρθρο 8 και στο παράρτημα V της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση, θεσπίζονται κοινά κριτήρια για τα μέτρα επαλήθευσης και ελέγχου της εξοικονόμησης ενέργειας με σκοπό την εκπλήρωση των ετήσιων υποχρεώσεων εξοικονόμησης ενέργειας. Επιπλέον, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι επενδυτές μπορούν να χρησιμοποιούν τα ευρωπαϊκά και τα διεθνή πρότυπα ([35]) για τη μέτρηση και την επαλήθευση των επιδόσεων εξοικονόμησης ενέργειας που επιτυγχάνονται με τις δανειοδοτικές πράξεις τους.

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές δράσεις για τη βελτίωση της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων και την προώθηση της εναρμόνισης των μέτρων παρακολούθησης και επαλήθευσης είναι οι εξής:

— **Στήριξη της εναρμόνισης, της τυποποίησης και της απλούστευσης των μέτρων παρακολούθησης και επαλήθευσης της εξοικονόμησης ενέργειας σε όλα τα κράτη μέλη και τους οικονομικούς τομείς**. Η παρακολούθηση και η επαλήθευση της εξοικονόμησης ενέργειας θα πρέπει να απλουστευθούν και να εναρμονιστούν σε όλους τους παράγοντες της αγοράς, από τις ΕΕΥ που είναι αρμόδιες για τη διασφάλιση της ενεργειακής απόδοσης των επενδύσεων έως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που είναι υπεύθυνα για την εκπλήρωση των οικείων υποχρεώσεων δημοσιοποίησης και ενδεχομένως ενδιαφέρονται για τη διαπραγμάτευση των εισπρακτέων απαιτήσεων των επενδύσεων στη δευτερογενή αγορά. Εμπόδια όπως οι διαφορετικές και/ή υπερβολικά πολύπλοκες μεθοδολογίες υπολογισμού στα κράτη μέλη και τους οικονομικούς τομείς θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με την προώθηση της διασυνοριακής εναρμόνισης στο πλαίσιο της συνεργασίας των κρατών μελών σε κοινά φόρουμ της ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, όπως οι συντονισμένες δράσεις ή οι ομάδες εμπειρογνωμόνων για την ΟΕΑ και την ΟΕΑΚ. Η θέσπιση εθνικών καθεστώτων εξοικονόμησης ενέργειας (καθεστώς επιβολής υποχρέωσης στους προμηθευτές ενέργειας, στόχοι εξοικονόμησης ενέργειας για μεγάλες ενεργοβόρες εταιρείες) μπορεί να διευκολύνει την τυποποίηση επιλέξιμων λύσεων ενεργειακής απόδοσης και διαδικασιών μέτρησης και επαλήθευσης της εξοικονόμησης ενέργειας.

— **Προώθηση της εφαρμογής διεθνών προτύπων** ως εργαλείων ελαχιστοποίησης των κινδύνων για την αξιολόγηση και τη μέτρηση των ενεργειακών και περιβαλλοντικών οφελών και παράλληλων οφελών των έργων ενεργειακής απόδοσης. Η εφαρμογή διεθνών προτύπων και η παραπομπή σε αυτά, π.χ. κατά τις διαδικασίες δέουσας επιμέλειας και αναδοχής των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, μπορεί να παράσχει δυνατότητες διαφάνειας και συγκρισιμότητας των διαφόρων επιλογών, καθώς και να αυξήσει τη σημασία της υποβολής εκθέσεων και της δημοσιοποίησης.

([35]) Παραδείγματα προτύπων που αναπτύχθηκαν από τον ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης και αφορούν τους τομείς των κτιρίων και της βιομηχανίας είναι τα εξής: ενεργειακός έλεγχος (EN 16247), ενεργειακή απόδοση κτιρίων (οικογένεια προτύπων EN ISO 52000), συστήματα ενεργειακής και περιβαλλοντικής διαχείρισης (EN ISO 50001 και EN ISO 14001), υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης και σχετικά πολλαπλά οφέλη / παράλληλα οφέλη (EN 15900), συμβάσεις ενεργειακής απόδοσης (EN 17669) και αποτίμηση επενδύσεων που σχετίζονται με την ενέργεια (EN 17463).